

Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde

Pedagógiai és Szakmai Programja

2021.

Készítette: Varga Lászlóné óvodavezető

Tartalom

I. Az óvoda adatai.....	4
1.A pedagógiai program jogszabályi háttere:.....	6
II. Bevezető	7
1.Gyermekekép	7
2.Óvodakép	8
III. Az óvodai nevelés általános feladatai	9
1.Az egészséges életmód alakítása	10
2.Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	11
3.Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	14
VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei	15
1.Személyi feltételek:	15
2.Tárgyi feltételek:	16
3.Napirend	16
4.Hetirend.....	18
5.Óvodai nevelésünk rendszerábrája.....	19
6.A pedagógiai munka dokumentációi	20
7. Mérés, értékelés.....	20
V. A program tevékenységi formái	21
1.Játék.....	21
2.Verselés, mesélés	23
3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	25
4.Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	27
5.Mozgás	29
6.Külső világ tevékeny megismerése	31
7.Munka jellegű tevékenységek	49
8.A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	50
VI. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése, esélyegyenlőség biztosítása	51
VII. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, fejlesztése.	52
VIII. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában	54
IX. Tehetséggondozás	54
X. Az óvoda kapcsolatai.....	55
XI. Gyermekvédelem	60

XII. Speciális feladataink: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének programja	62
XIII. Ünnepek, hagyományok az óvodában.....	67
XIV. Az óvoda egészségnevelési programja.....	68
1.Egészségnevelés	68
2.Az egészségnevelés célja.....	68
3. Az egészségnevelés feladatai	69
4.Egészséges életmód-fejlesztő programok	71
XV. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	73
XVI. Érvényességi nyilatkozat.....	75
XVII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	75
1.Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	78
I.2. Az intézmény bemutatása, személyi, szakmai felkészültség biztosítása	79
I.3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása.....	79
I.4. A bölcsődei nevelés célja, feladata	82
I.5. A bölcsődei nevelés alapelvei	83
I.6. A bölcsődei nevelés feladatai.....	85
I.7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	86
I.8. A kapcsolattartás formái	89
I.9. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel	90
I.10. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	91
I.11.Dokumentációk.....	94
I.12. Az intézményben vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok munkakörönként:	98
I.13. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődéskor végére.....	99
I.14. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	100
XVIII. Legitimációs záradék.....	101
XIX. Mellékletek.....	103
1.Felhasznált irodalom	103
2.Eszközlista.....	104

I. Az óvoda adatai

<i>II. Ssz.</i>	<i>Terület</i>	<i>Adat</i>
1.	A hatályos alapító okirat kelte, száma	Cs/1001-7/2021. 2021.06.10.
2.	A költségvetési szerv megnevezése:	Csólyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde
3.	A költségvetési szerv székhelye:	6135 Csólyospálos, Móra Ferenc utca 11.
4.	A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése:	Csólyospálos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
5.	A költségvetési szerv irányító szervének székhelye:	Csólyospálos Község Önkormányzata 6135 Csólyospálos, Kossuth utca 62.
6.	A költségvetési szerv telephelye:	Csicsergő Mini Bölcsőde
7.	A költségvetési szerv telephelyének címe:	6135 Csólyospálos, Kossuth utca 57.
8.	A költségvetési szerv alapításának dátuma:	2013.01.01.
9.	A költségvetési szerv fenntartójának megnevezése.	Csólyospálos Község Önkormányzata
10.	A költségvetési szerv fenntartójának székhelye:	6135 Csólyospálos, Kossuth Lajos utca 62.
11.	A költségvetési szerv átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv megnevezése:	Csólyospálos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
12.	A költségvetési szerv átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv székhelye:	6135 Csólyospálos, Kossuth Lajos utca 62.
14.	A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének megnevezése:	Üllés és Forráskút Községek Általános Iskolája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye, Óvodája és Bölcsődéje
15.	A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének székhelye:	6793 Forráskút, Jókai utca 32.

Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde
OM:202030
6135 Csolyospálos, Móra Ferenc utca 11.
☎: 06-77-486-270
E-mail: cspovoda@gmail.com

16.	Az intézmény óvodai csoportjainak száma 2020/2021. nevelési évben:	2
17.	Az intézmény napi nyitvatartási ideje a 2020/2021. nevelési évben:	7.00 – 17.00 napi 10 óra
18.	A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:	Óvodai nevelés
20.	Gazdálkodási jogköre:	Önállóan működő
21.	Óvodai csoportok száma összesen:	2
22.	Bölcsődei csoport száma:	1

1.A pedagógiai program jogszabályi háttere:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

II. Bevezető

A Csólyospálosi Nyitnikék Óvoda Bács-Kiskun megyében található, Szegedtől É-ra, egy kb. 1900 lélekszámú kisközség egyetlen óvodájaként. Az Üllés és Forráskút községekkel kötött intézményi társulásunk 2012. december 31-én történő felbomlása után önállóan működő intézménnyé váltunk, „Csólyospálosi Nyitnikék Óvoda” néven.

Településünkön 2021. augusztus 31-ig nem volt bölcsődei ellátás, és nem is állt rendelkezésre megfelelő, használaton kívüli épület. Viszont az évek múlásával egyre inkább előtérbe került a három éven aluli gyermekek ellátásának igénye. A helyi községi önkormányzat elkötelezett volt a községben élő gyermekek iránt, így megvalósítandó feladatának tartotta a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, folyamatosan keresve ennek a lehetőséget.

A **TOP-1.4.1-19-BK1-2019-00003** számú nyertes önkormányzati pályázat (amely gyermekellátási szolgáltatások fejlesztését tűzte ki célul), végre lehetővé tette egy Mini Bölcsőde létesítését. A Mini Bölcsőde Csólyospálos község központjában került átadásra a 2021-es évben. A pályázat megvalósulása a községben élő kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérését segítette elő és 20 hetes kortól vállalja azon kisgyermekek gondozását, nevelését, akik szülei gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde felépítése az önkormányzat tulajdonában lévő telken, a Kossuth Lajos utca 57. számú helyszínen valósult meg, az ugyanezen a telken üzemelő háziorvosi rendelő és gyógyszertár mögötti udvaron, egy különálló épületben.

A pályázat megvalósítása során 1 csoportszobás mini bölcsőde került kialakításra, a szükséges kiszolgálóhelyiségekkel, akadálymentesítéssel, személyzeti helyiségekkel, valamint előkészítő- és tároló helyiségekkel. Csoportszobájának nettó alapterülete 30 m², valamint a vonatkozó jogszabálynak megfelelően 2 db parkolóhely kivitelezése is megtörtént. Az utcai megközelítés és a telken belüli parkolás akadálymentesen lett megoldva.

Az egészséges életmód kialakításában az intézmény udvarán, a bölcsődei korosztály számára alkalmas, biztonságos játszóudvar-rész is megtalálható, valamint játszó-pihenő terasz is van mozgatható árnyékolókkal.

1. Gyermekkép

Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek is egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek részére azt, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

➤ Alapvető feladatunknak tekintjük az erősségek és hiányosságok feltárásával a

személyiségjegyek harmonikus fejlesztését, az értékek megszilárdítását, a kompetenciák megalapozását, a befogadó szemléletet és gyermek központúságot.

- Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét.
- Olyan szeretetteljes óvodai légkört biztosítunk, amelyben a gyermeket a megbecsülés és a szeretet övezi és a gyermeki játéka az elsődleges szerep.
- Olyan otthonos biztonságot nyújtó közeget teremtünk, ahol a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését elősegítjük.
- Kibontakozhatnak a kreatív, problémamegoldó személyiségjegyek, és ez által kiegyensúlyozottá, aktívvá, valamint kezdeményezővé válhatnak.
- Olyan egészséges óvodai környezetet teremtettünk, amelyben alapvető feladatnak tekintjük gyermekeink egyénenként változó testi, lelki szükségleteinek maximális kielégítését.

2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig, mely idő alatt a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is.

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza:

- az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

Az óvodai nevelésünkben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé,
- a nevelés lehetővé tegye és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek

egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,

- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez igazodjanak.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő-tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről,
- megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás kialakítását segítő alap és kulcskompetenciákat, melyek a tudás alapú társadalomban mindenki számára nélkülözhetetlenek,
- fontosnak tartjuk a cselekvésbe ágyazott, tapasztalás útján történő, a felfedezés örömeire épülő nevelési-, képességfejlesztési folyamatok szervezését,
- alapelveként ismerjük el az egyéniség előtérbe helyezését, a kompetenciák alapozását, a játék kiemelkedő szerepét,
- természetet szerető és óvó gyermekeket nevelünk, segítve ezzel a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását, ezáltal nem lesz közömbös számukra környezetük növény és állat világa,

Nevelőmunkánk eredményeként, gyermekeink személyiségében – egyéniségük és fejlettségük által meghatározott szinten – a következő vonások ismerhetők fel: testi-, lelki egészség, edzettség; pozitív énkép, magabiztosság, érzelemgazdagság, együttérzés; önálló gondolkodás, kitartó tevékenykedés; nyitottság, kapcsolatteremtő képesség; érdeklődés, kíváncsiság. Képesse válnak fantáziadús, ötletes alkotásra, gondolataikat tudják és merik elmondani. Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés általános feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja, a gyermekek testi szükségleteinek civilizált kielégítése és elősegítése, egészséges életvitel igényének alakítása, az egészséges testi fejlődés érdekében.

Az egészséges életmód a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítását foglalja magában.

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének segítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása,
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A gyermekek óvodába lépése előtt családlátogatás alkalmával tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, amelyekben tapasztalatunk szerint nagy eltérések tapasztalhatók. Az óvodáskorú gyermekek egy része anyagi körülményeik miatt hátrányos helyzetű. A beszoktatás ideje alatt megismertetjük a gyerekekkel a mosdó használatát, a testápolási szokásokat. Úgy alakulnak ki helyesen az egészségügyi szokások, ha ezt minden felnőtt azonos módon és következetesen gyakoroltatja a gyerekekkel. Az otthoni rendszertelen, egyoldalú, szegényes táplálkozást az óvodai étkeztetés változatosságának kell feloldani. Fokozatosan kialakítjuk a helyes öltözködési szokásokat a szülők bevonásával. A réteges öltözködés előnyeit hangsúlyozzuk. Naponta szervezünk néhány percig tartó mozgásos tevékenységet, valamint rövid ideig tartó sétát, melyek hozzájárulnak a gyerekek mozgásigényének kielégítéséhez, mozgáskoordinációjának fejlődéséhez. Megfelelő időjárás esetén a testnevelés foglalkozásokat mindig az udvaron tartjuk. Biztosítjuk az alváshoz, pihenéshez szükséges feltételeket. Figyelembe vesszük a gyerekek eltérő alvásigényét.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Tudatosan tervezett, irányított mozgásra a tornaszobában vagy a szabadban biztosítunk lehetőséget. Tornaszobánk igényesen összeválogatott, gazdag eszköztára szolgálja a csoportos, differenciált, sokoldalú mozgás célzott fejlesztését. A gyermekek fejlettségének megfelelő módon és mértékben általános vagy speciális mozgást, ügyességet, állóképességet fejlesztő játékokat szervezünk. A feladatokat időtartamban, mennyiségben és minőségben differenciálva adjuk.

- Minden nap nyújtunk edzési lehetőséget a gyerekek számára.
- Ha az időjárás engedi kétszer is tartózkodunk a szabadban.
- Téli időszakban is kihasználjuk a téli időjárás adta játéklehetőségeket, szánkózás, csúszkálás, hóemberépítés.
- Melegben pancsolási lehetőséget biztosítunk az udvaron.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

- Udvarunk nagy része füves terület, de van homokos és szilárd burkolatú része is. Napos és árnyékos területtel egyaránt rendelkezünk, Virágoskertünkben tavasztól késő őszig a szülők által felajánlott virágok pompáznak. A gyerekek szabad mozgását, edzését, változatos tevékenységét korszerű, több készséget is fejlesztő, esztétikus megjelenésű, fából és műanyagból készült udvari játékszerekkel biztosítjuk.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására, a környezettudatos magatartás megalapozására törekszünk.
- Csoportszobáink megfelelő méretűek, hideg időben az egész napos játék színterei, egyúttal az alvás helye is.
- A gyermekek étkezését egy külön épületben, az óvoda ebédlőjében biztosítjuk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolás körében kialakított egészségügyi szokásokat önállóan, felszólítás nélkül végzik a gyerekek.
- A tisztálkodási eszközöket önállóan használják.
- Önállóan öltözködnek, ruhaneműiket, ágyneműiket rendben tartják.
- Kialakul bennük az esztétikus étkezés igénye, igyekeznek betartani az óvodában kialakított étkezési szokásokat.
- Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára. Nemcsak saját tárgyaikra, hanem a csoportszoba, öltöző, ebédlő, tornaszoba, mosdó rendjére is figyelnek.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Érzelmi nevelés

A közösségi és egyéni nevelés, a pozitív személyre szabott értékelés célja a gyermekek személyes érdekeinek, képességeinek kibontakoztatása a közösségben, annak értékrendje

alapján. Kialakítjuk a szeretetteljes, fejlődésre alkalmas, nyugodt, állandó értékrenddel bíró légkört, amellyel növeljük óvodásaink biztonságérzetét, alakítjuk másokhoz való pozitív érzelmi viszonyát, segítjük kapcsolatteremtésüket a gyermekekkel és a felnőttekkel.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelten fontos a tartós, stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Feladataink:

- A beszoktatás pillanatától kezdve szeretetteljes, családias, biztonságos légkör megteremtése.
- A gyerekek óvodába lépése előtti családlátogatás alkalmával folytatott beszélgetésekből igyekszünk képet kapni a család érzelmi viszonyairól, a családtagok egymáshoz való kötődéséről. Ezek a tapasztalatok alapján készülünk fel a gyerekek fogadására.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot a pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi intézményünkben.
- A beszoktatás időszaka meghatározza a gyerekekben kialakuló érzelmi kötődést az óvodához. Ennek érdekében a következőket tesszük: szülő-gyermek együtt ismerkedjen az óvodával, behozhatják kedvenc játékaikat, választhatnak maguknak jelet.
- A csoportszobák kedves, derűs, nyugalmat árasztó, kuckósított berendezése hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek egész nap folyamán megfelelő helyet találjanak, és jól érezzék magukat.
- Fontos az érzelmekre épülő kapcsolatteremtés a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek között a kialakult kapcsolat erősítése, a helyes közösségi magatartás formálása érdekében.
- Az óvoda minden dolgozója különös szeretettel, odafigyeléssel, megértéssel és türelemmel forduljon a gyerekek felé.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- Fontos a felnőtt viselkedésének mintaértéke, mert megfigyelve, utánzás útján tanul a gyermek. A társaknak az óvodában kialakuló kis játszócsoportoknak az egyénre gyakorolt fejlesztő hatása igen nagy.
- Hangsúlyosnak tartjuk a közös élményekre épülő tevékenységek megszervezését (névnap, születésnap, ünnepekre való készülődés, ajándékkészítés).
- Elősegítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és arra neveljük, hogy elfogadóak és megértőek legyenek a különbözőségek elfogadásában.
- A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából tudjuk, hogy az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, egymáshoz, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- Tájékozódni tudnak a közösségben, a közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- Észreveszik, hogy kinek miben van szüksége segítségre.
- Felelősséget éreznek vállalt feladatért.
- A megkezdett munkát igyekeznek befejezni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépéshez.

Az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük hozzá a gyerekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja. Ezáltal is rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- szokásokat,
- értékeket.

Az erkölcsi nevelés lehetséges színterei:

Közösség:

A gyermekeknek meg kell szokniuk az együttélés alapszabályait, az egymáshoz való alkalmazkodást, az esetenkénti lemondást. A közös élményszerű tevékenységek közben lehetőség adódik az erkölcsi tulajdonságok többszöri gyakorlására, megerősítésére. Az óvónő feladata a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszer kialakítása, megerősítése, és folyamatos ellenőrzése.

Játék:

Játéktevékenység közben folyamatosan formálódik a gyermekek magatartása. A szerepjáték nagyon sok lehetőséget nyújt a viselkedéskultúra formálására, hiszen különböző szociális készségek gyakorlása válik lehetővé a játék során. Az óvónő tudatos befolyásolása által kialakulnak a kulturált közösségi magatartás szokásai. A szabályjátékokkal szintén növelhető morális érzékenységük.

A személyiségfejlesztő játékokat kihasználva segítjük a jó szokások és az illemszabályok megszilárdulását, a másság elfogadását.

Mese:

A mesék, versek, kitalált vagy igaz történetek szintén segítik a gyerekek etikai ismeretének gyarapodását. Ösztönösen azonosulnak a pozitív szereplőkkel, felismerik a jó és rossz etikai kategóriákat anélkül, hogy felhívnák erre a figyelmüket. Ezért mesélünk naponta, hogy alkalmat teremtsünk a viselkedési szokások bemutatására, értékhordozó, követhető minták megismerésére.

Nevelőtestületünk az erkölcsi nevelés alapjait a következőkben fogalmazta meg:

- közösségi életre nevelés, a közösségi tudat kialakítása,
- szokásrendszer megalapozása,
- erkölcsi tulajdonságok megismerése, döntési képesség fejlesztése,
- segítőkész, figyelmes, empatikus, önzetlen magatartási formák megalapozása,
- a kulturális környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása,
- a természeti környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása,
- munkára nevelés,
- fegyelmezett magatartás kialakítása.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a jó és rossz cselekedetek között különbséget tesz, törekszik a jóra,
- szófogadó, engedelmes,
- a viselkedési szabályokat, normákat igyekszik betartani,
- a segítőkész, figyelmes, önzetlen magatartási formák kialakulnak.

3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítás elkerülésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

- Elsősorban a gyermek egyéni érdeklődésére és meglévő tapasztalataira és élményeire, nyitottságára építünk.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosítására törekszünk.
- A tanulás hatékonyságához fontos, hogy örömmel és önként vegyen részt a gyermekek a tevékenységekben. Az óvodapedagógus által ajánlott tevékenységek egyik célja az, hogy képességeiknek megfelelő feladat elé állítsuk a gyerekeket. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához.

- Törekszünk arra, hogy mindegyik gyermek kapjon nap, mint nap valamilyen pozitív megerősítést. A kudarcok ellentétes hatást váltanak ki, a gyermek bátortalanná, visszahúzódóvá válik, alul értékeli önmagát, és alatta marad saját teljesítőképességének.
- Rendszeresen biztosítjuk a mozgásos játék lehetőségét, melyben fejlődik a gyermek vizuális memóriája, térről való ismerete, térészlelése, harmonikus mozgása.
- A játékot és a mesehallgatást, mint összetett képességfejlesztési lehetőségeket használjuk ki:
 - az anyanyelv fejlesztésére,
 - tapasztalatszerzésre,
 - a természeti és társadalmi környezet megismerésére.
- Rendszerezünk, és fokozatosan bővítjük a gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai módszerek segítségével. Ezeken keresztül fejlődnek:
 - egyre pontosabb valóság-hű észleléseik,
 - figyelemösszpontosításra való képességeik,
 - valósághoz közelítő képzeleti működésük,
 - reproduktív emlékezetük,
 - logikus, kreatív gondolkodásuk.

Egyre több gondolkodásfejlesztő szabályjátékkal ismertetjük meg a gyermekeket, amelyeket mindig elérhető helyen találhatnak meg a csoportszobában. (társasjátékok, dominók, kártyajátékok, logikai játékok, Logico, bohóckártya, puzzle).

VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek:

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Intézményünk 50 gyermek befogadására alkalmas, 2 csoportos óvoda, amelyben szinte minden 3 – 7 éves gyermeket fogadni tudunk. A fennmaradó férőhelyekre (igény esetén), két és fél éves gyermekeknek is tudunk helyet biztosítani. A két csoport általában részben osztott csoportszerkezetű. Az adott év aktuális gyermeklétszáma határozza meg a gyermekek két csoportba való elhelyezésének a szempontját. Egy óvodavezető, négy óvodapedagógus, kettő szakképzett dajka biztosítja a folyamatos minőségi munkát. Az óvodapedagógusi tevékenység az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul

az óvodai nevelés eredményességéhez.

Felvállaltuk az SNI-s gyermekek integrált nevelését, részükre folyamatos logopédiai és gyógypedagógiai ellátást biztosítunk. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében speciálisan képzett gyógypedagógus közreműködik.

Intézményünk nyitott, szülő és látogató bármikor betekintést kaphat működésünkbe. Nevelői közösségünk összetartó. A szülőkkel szoros kapcsolat kialakítására törekszünk, melyet közös programokkal, munkadélutánokkal, ünnepi műsorokkal, kirándulásokkal próbálunk elmélyíteni. A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve veszünk részt a falu rendezvényein. Közvetlen és közvetett partnereinkkel kölcsönös, egymás érdekeit szem előtt tartó és segítő kapcsolattartásra törekszünk.

2.Tárgyi feltételek:

Az óvodánk épülete egy önkormányzati pályázatnak köszönhetően 2016.09.01-től kibővült, így az Alapító Okiratunk által meghatározott férőhelyhez megfelelő nagyságú csoportszobákkal, öltözővel és gyermekmosdóval rendelkezünk. Tornaszobánk is van, amely fejlesztő helyiség is egyben. Tornaszobánk valamint értékes tornaszereink lehetővé teszik, hogy nagy hangsúlyt fektessünk a testi nevelésre, valamint az egészséges életmódra való felkészítésre. Egyébként megfelelő komforttal rendelkezünk, hatalmas és irigylésre méltó füves udvarunk van, ahol megtalálhatók a modern, uniós követelményeknek is megfelelő udvari fajták. Vonzó, tiszta, esztétikus külső és belső környezetben fogadjuk a nagyjából azonos szociokulturális helyzetű elsősorban falubeli, valamint tanyasi családok gyermekeit. Pozitívuma még óvodánknak, hogy külön ebédlővel is rendelkezünk. A fenntartó Önkormányzat jóvoltából 2015 tavaszától egy 30 m²-es udvari fedett zsibongóval is rendelkezünk, amelynek az esős évszakokban és a nyári hőség idején is nagy hasznát vesszük. Nyugalmunkat csak az zavarja meg olykor, hogy az óvoda udvarának belső részében található a konyha valamint az ebédlő épülete, amely az óvoda udvarán keresztül közelíthető meg. Itt étkeznek az iskola tanulói, dolgozói, valamint kívülálló emberek is ide járnak ebédelni, vagy innen hordják az ebédet. Mind ezek ellenére az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és a szülők fogadására is lehetőséget teremt. A nagyobb rendezvények lebonyolítása az óvodai konyha- ebédlő épületében történik.

A program megvalósításához szükséges legalapvetőbb tárgyi feltételek adottak, a meglévők karbantartása, bővítése folyamatos.

3.Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

7⁰⁰-12⁰⁰

Folyamatos játék

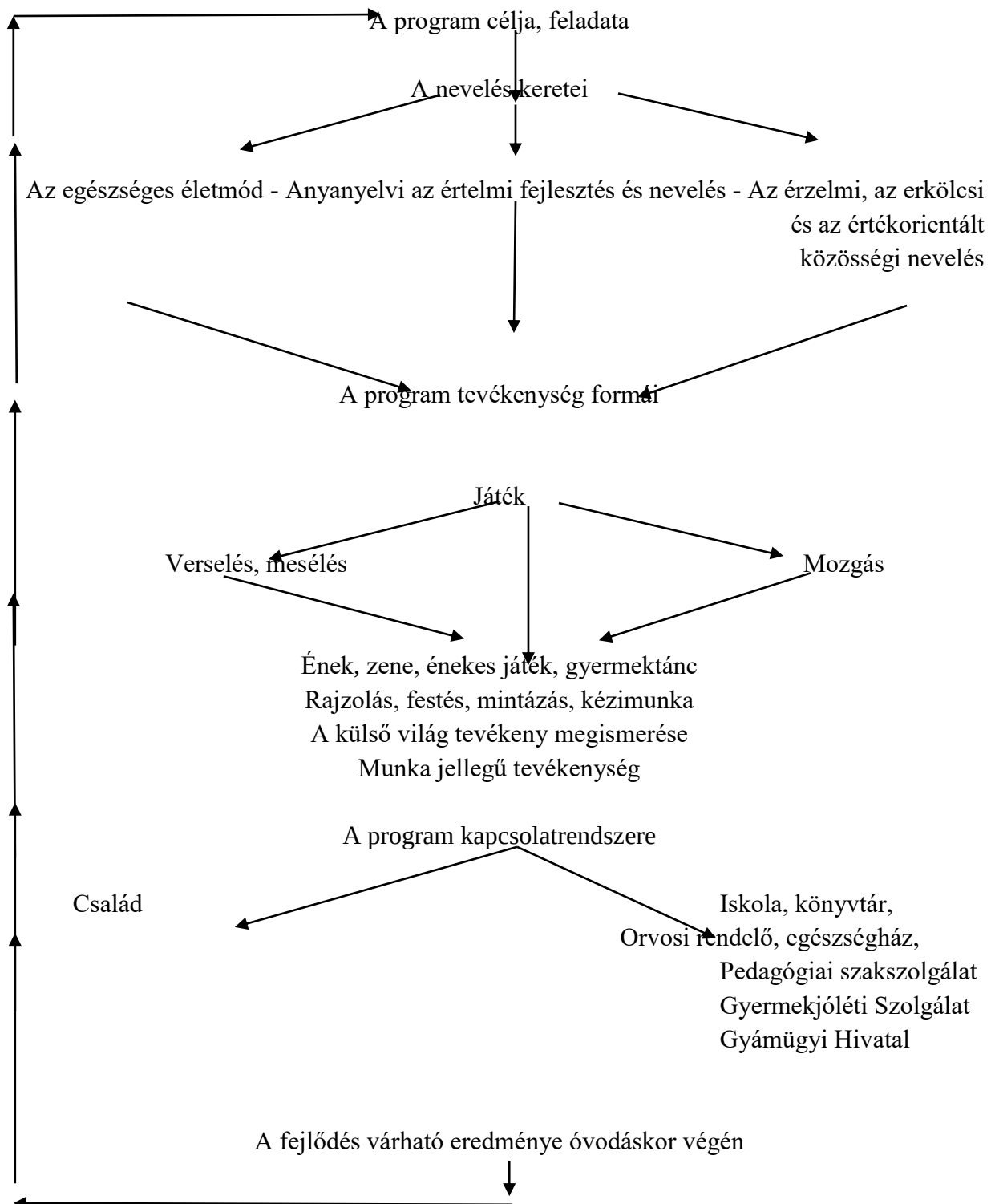
Folyamatos étkezés, önkiszolgálás

	Egészségügyi szokások gyakorlása
	Testmozgás
	Tevékenységek ajánlása
	Levegőzés, séta, udvari játék
11³⁰ – 13⁰⁰	Ebéd, önkiszolgálás
	Egészségügyi szokások gyakorlása
13⁰⁰ - 15⁰⁰	Alvás mesével, altatóval
	Pihenés
	Folyamatos ébredés
	Uzsonna
	Egészségügyi szokások gyakorlása
15⁰⁰ - 17⁰⁰	Folyamatos játék
	Mozgás
	Tevékenységek ajánlása
	Egyéni fejlesztés
	Folyamatos hazabocsájtás

4.Hetirend

	Kötött	Kötetlen
Hétfő		Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése
Kedd		Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
Szerda		Verselés, mesélés
Csütörtök		Verselés, mesélés Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
Péntek	Mozgás	Verselés, mesélés

5. Óvodai nevelésünk rendszerábrája

6.A pedagógiai munka dokumentációi

Az óvodában kötelezően használandó nyomtatványok:

- Óvodai felvételi-előjegyzési napló,
- Felvételi és mulasztási napló,
- Étkezési nyilvántartó lap,
- Csoportnapló,
- Óvodai törzskönyv,
- Egyéni fejlődési napló,
- Tankötelezettség megállapításához szükséges óvodai szakvélemény

Vezetésük a törvény által előírt módon szükséges.

7. Mérés, értékelés

A gyermekek mindenkori mérésének-értékelésének a nevelőtestület által elfogadott szabályai a következők.

Korcsoport	Mérések	Év eleje	Év vége
3-4 éves gyerekek	Egyéni fejlődési napló Logopédiai beszédmérés	Szeptember-október Január vége	Május
4-5 éves gyerekek	Egyéni fejlődési napló	október vége	Május
5-6 éves gyerekek	MSSST Logopédiai beszédmérés DIFER	szeptember szeptember November	 Május

Feladataink:

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek anamnézisének, valamint a testi, szociális, érzelmi erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre, készségekre, részleteire lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően.

- Az óvodapedagógus a mérések tapasztalatait fogadó órán közli a szülővel, aki az elhangzottakat aláírásával igazolja.
- A Csongrád Megyei pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusai minden tanköteles korú gyermek MSSST-szűrését elvégzik a szülő beleegyezését követően. Ebben az esetben is fogadó órán ismertetik a mérés eredményét, és a további javaslatokat, teendőket a szülővel.
- A mérések összegzése év elején és év végén is megtörténik, kiemelt és fejlesztendő

területek kijelölése az óvodavezető feladata, a fejlesztendő területekre fejlesztési terv készítése a csoportos óvónők feladata.

V. A program tevékenységi formái

1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabadképzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Célunk a fejlesztési feladatok játékban történő alkalmazásával naponta és folyamatosan sok-sok lehetőséget biztosítva a gyermeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegítik.

- A játék a legfőbb személyiség fejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. Komplex hatása mellett a világ megismerésének, „megtanulásának” lehetőségét hordozza.
- A gyermekek napjának nagy részét az általuk spontán módon kezdeményezett játékok töltik ki. Ezek a játékok gazdagítják ugyan a személyiségüket, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúak, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítanak egyes képességek fejlődésére. Ezért szükségesek az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított fejlesztő játékok is, melyek az egyéni fejlesztést célozzák.
- A kötetlenség mellett az óvodapedagógus tudatosan, tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Ettől egy napon tér el, amikor kötött időben szervezett mozgástevékenységet tervez.
- Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- Az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el a gyermeki játék kibontakozását.

Feladatok:

- Nyugodt légkör, elegendő idő és hely biztosítása a játék számára.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Az óvodában megjelenő játékfajták, és azok tartalmának minőségének gazdagítása

- a gyerekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban.
 - Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyerekekkel.
 - A nyugodt légkör, az egész óvodai életnek elengedhetetlen feltétele, mert elmélyült, örömteli játék e nélkül nem lehetséges.
 - A folyamatos napirend bevezetésével megszűnt a játékidő szakaszolása. Mivel a játék a gyermek alapvető tevékenysége, ezért természetes, hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessen. Minél többet játszik a gyermek annál nagyobb lehetősége van fejlődésének elősegítésére.
 - A napi életszervezésben arra törekszünk, hogy a gyerekek minél több időt töltsenek el udvari játéktevékenységgel.
 - A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos. A kicsiknél több lehetőséget biztosítunk az egyéni kis pihenő és búvóhelyek kialakításához. Legyenek állandó játszóhelyek, de legyen lehetőség a változtatásra is. A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
 - A tudatos óvónői munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása. Ez az óvónő nagy felelőssége, hiszen az, hogy a gyermek mikor, mivel játszik, milyen eszközökkel találkozik, lényegesen befolyásolja minden irányú fejlődését. A játékhoz olyan eszközt biztosítunk, amely esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen, jó minőségű, különböző alapanyagú, sokféleképpen egymással variálható.

Mozgásfejlesztő játékeszközök és a mozgásfejlesztés lehetőségei:

- A nagy mozgások fejlesztésére az udvaron és a tornaszobában is biztosítunk megfelelő eszközöket (bordásfal, zsámoly, pad, tornaszőnyeg, karika, komplett tornaszer).
- A szem- kéz koordináció fejlesztéséhez a csoportszobában és az udvaron is biztosítunk megfelelő eszközöket. (homokozó formák, kosárlabda, ugráló kötél, különböző méretű gyöngyök, barkácsoló, ábrázoló eszközök).
- A finommotorika fejlesztéséhez (gyurma, szövőkeret, tű, cérna a varráshoz, apró gyöngyök).
- Sokfajta játékot tanítunk az eszközökhöz kapcsolódva (pl. népi játékok, futó, fogó játékok).

A szociális játékok eszközei, fejlesztési lehetőségei

- A családjátékhoz nagyon fontosak a babák, mackók.
- A gyermekek környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. A családban, óvodában, tágabb társadalmi, természeti környezetben szerzett tapasztalatokat a gyerekek játék közben átélnek. A gyerekek játékában az óvodán kívüli negatív tapasztalatok és érzelmek is megjelenhetnek, az agressziót vagy szorongást

kifejező játék is a gyerekek élményeiről vall.

- A gyerekeknek a játék során legyen lehetőségük arra, hogy feszültségeiket, belső problémáikat felszínre hozzák és kifejezhessék.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prosódiai elemeinek gazdagításával.
- Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, összefüggő beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.
- A HH, HHH gyermekekre fordított figyelem a beilleszkedésük támogatása a játékban, minél több spontán párbeszédhelyzet és célzott, tervszerű anyanyelvi nevelés.
- A szülők részére hiteles kommunikáció és érvek a szabad játék fontosságáról.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek kitartóan több napon keresztül egyazon játéktémában együtt játszani.
- Játékukban leggyakrabban a szerepjáték jelentkezik.
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Képesek bonyolult építményeket létrehozni.
- Kedvelik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok.

2. Verselés, mesélés

A tevékenységek célja:

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre, ezáltal is a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítői.
- A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és a dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és a megfelelő viselkedésformákat.
- A társas élmények jelentsenek örömforrást, tudjanak csendben, figyelmesen mesét hallgatni, hogy a belső képalkotás jelei minden gyermekben kialakuljanak.
- Fontos a személyiségjegyek kibontakoztatása és fejlesztése a mesék, versek képi erejével, hangulatával, ritmusával.
- Az anyanyelvi nevelés célja: az érthető, kifejező beszédképesség kialakítása.

Feladatok:

- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét

feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek is jelenjenek meg.

- A gyermekek életkori sajátosságának megfelelő irodalmi anyag kiválasztása, válogatása (népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek).
- A tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása, a nyelvi kultúra alapjainak lerakása, a nyelvi képességek életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő fejlesztése.
- Az irodalmi anyag kiválogatása: a mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését, ezért nagyon fontos az igényes válogatás, ehhez a legnagyobb és legfontosabb a népköltészet adja. A népi mondókák, rigmusok, népmesék minden korosztálynak bőséges kínálatot nyújtanak. A lovagoltató, simogató, ringatók a meghitt együttlétek alatt érzelmi kötődést alakítanak ki. A népmesék közlésvágyból születtek, a mesei történetek kiindulópontja mindig valami megrázó érzelm: a szeretet, harag, félelem, öröm, szomorúság. Cselekménye a jó és rossz összecsapása. Táplálója az érzelmektől átfűtött képzelet és az akadályt nem ismerő akarat, ezért illik az óvodások életkorához.
- A vers játék a nyelvvel, az érdekes szépen hangzó beszéddel.

A tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása

- A mesélés a csend szigete, naponta ismétlődő tevékenység.
- A gyermekeket az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan hozzászoktatjuk a mese figyelmes végighallgatásához. Ehhez ki kell alakítani egy állandó, meghitt helyet.
- A vegyes életkorú csoportban a csendes pihenő megkezdése jó alkalom a hosszabb és folytatásos mesék mondására a nélkül, hogy a hamar elalvókat zavarná.
- A verselés a tevékenységekhez kötődő együttlétek hangulatát fokozó játék. Mindenhez lehet kötni, séta, udvari bogarászás közben egy-egy látványt, jelenséget lehet érdekesebbé tenni általa. Sok esetben pedig jó hangulatú, ritmikus, mozgásos játék.
- Az általunk elkezdett versekbe a kisebbek is bekapcsolódnak, a nagyobbak pedig már képesek felfogni a versek témáját, költői képeit. Fontos, hogy mennyiségben és tartalmi színességben olyan repertoárral rendelkezünk, hogy az adódó alkalmakhoz mindig kapcsolódni tudjunk.
- A bábozás élményét az óvónői bábjátékban éreztetjük meg a gyermekkel, később lehetőséget biztosítunk próbálkozásainak. Az egyszerű síkbábok, fakanál bábok használatán túl kesztyű és ujjbábokkal is játszanak.
- Az óvónő mesélése, versmondása példaértékű legyen, hiszen a gyermek azt igyekszik utánozni.
- Nyelvtanilag helyes, tiszta beszéddel, ejtéssel, megfelelő artikulációval tolmácsolja az óvónő az irodalmi alkotásokat. Így a gyermek szabad önkifejezése jól fejlődik, szókincse bővül.
- Ha valamilyen okból egyéni fejlesztésre szoruló gyermeknél személyre szabottan, a

konkrét hiányosságokat megcélózva kell alkalmazni a mese, a vers és a báb kínálta fejlesztési lehetőségeket, pl. helyes hangzó-éjtés gyakoroltatása mondókával, vagy beszédgatlás oldása bábbal.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Az irodalmi élmény együtteséből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).
- A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek várják és kérik a mesét.
- Szívesen mondogatnak rigmusokat, verseket, mondókákat.
- Egyszerűbb meséket szívesen mesélnek, báboznak és jelenítik meg dramatizálással.
- Néhány kedvelt mesehőssel megtörtént dolgokat beviszik játékukba.

3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja:

- A gyermekeket megszerettetni az énekléssel, az énekes játékokkal.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgáskultúra) és zenei kreativitásuk alakításában.
- Minél több zenei élményhez juttatni a gyermekeket, zenei ízlésük és zenei anyanyelvük megalapozása érdekében.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Feladatok:

- A felhasznált zenei anyag igényes válogatása az életkori és a csoport képességszintjének figyelembevétel.
- Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Nyelvi képességek fejlesztése, a mondókák, a gyermekdalok, és zenei készségfejlesztő

játékok által.

- A felhasznált zenei anyag igényes válogatása az életkori és a csoport képességszintjének figyelembevételével az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai minden napok része, mint a napi mesélés. Napközben is bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. Az élményt nyújtó közös éneklés a művészeti, esztétikai nevelés szempontjából fontos.
- A 3-4 éves korú gyermekekkel ölbeli játékokat, arc, kéz, ujj, lovagoltató játékokat játszunk. Ezek belsőséges kapcsolatot teremtenek a felnőtt és gyermek között, erősítik a kicsinyek biztonság érzetét, érzelmileg gazdagítják őket. A kicsiknek olyan egyszerű 4-5 hangból álló énekes játékokat tanítunk meg, amelyek játéka álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszható.
- A 4-5 éveseket olyan mondókákkal, nagyobb hangterjedelmű és hangkészletű énekes játékokkal ismertetjük meg, melyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Ismerjük meg a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő játékokat. Megismernek néhány ünnepre és alkalomra szóló dalt is melyhez utánzó mozdulatokat, játékokat lehet kitalálni.
- A 6-7 évesek legyenek anyáskodóak, játszanak minél több ölbeli játékot a kisebbekkel. Alkalmazzák a kiolvasókat, különböző játékhelyzetekben.
- Zenehallgatáshoz értékes műveket válasszunk népdalainkból rokon és más népek dalaiból, valamint hallgathatnak komplett magyar műzenét, altatókat, klasszikus zenét is.

Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása:

- A gyermekek játék közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban-hangosabban beszélni, mondókázni, énekelni. Mozdulatokkal érzékeljék az egyenletes lüktetést. Az óvónő énekelgessen sokat a gyermekek között és keltse fel érdeklődésüket a zenehallgatás iránt.
- Énekelgessenek, 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. Ismerjenek meg sok mondókát és gyerekdalt. Körjátékok közül nehezebbeket is válogathatnak. (Szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító).
- A tiszta éneklés érdekében énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg és kisebb csoportokban, halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Érezzék az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát. Használjanak többféle ritmushangszert.
- Ismerkedjenek meg alkalomhoz illő műdalokkal.
- Olyan dalokat válogassunk, amelyben már szünet és szinkópa is előfordul. Bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító, fogyó játékokat is szervezzünk.
- Gyakran énekeljenek egyénileg a tiszta éneklés érdekében. Tudják megkülönböztetni

az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusát. A zenei neveléssel megvalósítható képességfejlesztés mellett a legfontosabb, hogy a gyerekek örömmel, érzelmi gazdagsággal, lehetőleg tisztán énekeljenek.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése.
- Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős, énekes játékok).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek örömmel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek mernek és tudnak egyedül is énekelni.
- A zenehallgatásra szánt műveket figyelmesen hallgatják.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja:

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

- A gyermekek élmény és fantázia világának képi szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér- forma és szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladatok:

- Az alkotó tevékenységet tartalmának, minőségének fejlesztése.
- Biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit az óvodai alkotó,

alakító tevékenység szervezésében alapvető feladatunk, hogy egy jól elkülönülő hely legyen a csoportszobában, ahol a nap folyamán bárki szabad választás alapján alkotó tevékenységbe kezdhet. Ennek alapfeltétele, hogy a szükséges eszközök elérhető helyen legyenek.

- Az alkotó tevékenységek: tartalmának, minőségének fejlesztése 3-4 éves korban: ábrázoló tevékenységük szervesen beépül játékukba, ebben az időszakban manipulálásuk nem más, mint a gyakorló játék egy fajtája.
- Feladatunk ebben az időben a szokások, szabályok rögzítése, a technika használatának pontos megtanítása, gyakoroltatása, illetve annak figyelemmel kísérése, hogy időről időre változatos sorrendben minden eszköz újra kézbe kerüljön.
- A szabadon firkálgató, mázoló, gyurkáló gyermekekkel éljük át a felfedezés, az alkotás, a színek, formák adta örömek, esztétikai élményét.
- A firkából kilépő valamint ábrázolni kezdő gyermeket egyénileg segítjük a továbblépésben, de fokozatosan figyelünk a gyermek igényeire, gondolataira, engedjük szabadon próbálkozni.
- Bátran adjuk már a kisebb gyermek kezébe is ollót, tűt, ragasztót, pálcikát stb., ha ez az eszköz nem balesetveszélyes, s megtaníthatjuk a gyermekekkel egyenként, hogyan kell azokkal helyesen bánni.
- A manuális tevékenység is természetes módon beépül a gyermekek játékába. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítjük, élményeikhez kapcsolódó témákkal, és azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal.
- Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás. A plasztikai munkák során legyenek képesek formák tagolására, sajátítsanak el újabb formát, technikát. A gyermekek segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában.
- A képalakítás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót. Gazdagítsuk a technikai megoldásokat.
- Arra ösztönözzük a gyerekeket, hogy a saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjen meg a mesék, versek, kirándulások, ünnepek eseményábrázolásai is.
- Ajándékkészítés elsősorban ünnepekhez kötött.
- Segítsük a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében, nagyobb méretű elemekből összeállított térrészek, búvóhelyek, sátrak, házak építésében a tér változatos kihasználása érdekében. A környezetben látható esztétikus jelenség megfigyelése, rácsodálkozása, pl. táj, növények, időjárás, gyermekek, állatok.
- Törekedjünk a gyermeki alkotások kiállítására, a tehetségek bátorítására.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése, megszólítás, szándéknyilvánítás kérés, tudakozódás.

- Különböző mondatfajták használata.
- Aktív, és passzív szókincs bővítése.
- Véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása.
- Formák, színek magyarázata.
- A barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése.
- Kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Az eszközöket készség szinten kezeli.
- Mondanivalójukat vizuálisan ki tudják fejezni.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Képkalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Téralakításban ötletesek.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Emberábrázolásaikban megjelenítik a részformákat is.

5. Mozgás

A tevékenység célja:

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Feladatok:

- A gyermekek életkorának megfelelő, természetes mozgásformák fejlesztése a szabad játékban.
- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgástevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás) fejlődésére.
- Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítanunk.
- Mozgásfejlesztés a szervezet tevékenységeiben.
- A gyermekek életkorának megfelelő természetes mozgásformák fejlesztése a szabadjátékban.

- Az óvodába kerülő gyermekek szeretnek mozogni, szökdelni, ugrándozni, futkározni, csúszni, mászni. Feladatunk, hogy megőrizzük, ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet, és tudatosan építsünk rá.

Úgy kell kialakítani a gyermekek napirendjét, hogy egész nap biztosítsunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez, a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodjunk.

Az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra. A szervezett tevékenységben használt eszközöket kivisszük az udvarra is, pl. labda, ugrókötel, kosárlabda, kosárlabda állvány, füles labda.

A szabadjáték tevékenységben feladatunk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

A rendszeres mozgás során fejlődnek pszichikai, testi, értelmi és szociális képességei, ennek eredményeképp egészséges lesz a gyermek.

Mozgásfejlesztés a szervezett tevékenységekben:

(Kötött mozgás csoportos mozgástevékenység, minden napi mozgás)

- A testnevelés foglalkozások anyaga az atlétikai, torna játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze. A testnevelési foglalkozások során teremtsünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére is (gerinctorna, lábboltozat erősítés).
- A testnevelési anyag összeállításakor meghatározó az óvoda felszereltsége. Az atlétikai gyakorlatokat (futások, ugrások, dobások) lehetőség szerint olyan időszakra tervezzük, amikor biztos, hogy a szabadban végezhetjük.
- Tervezésnél mindig figyelembe kell venni a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét.
- Fontos, hogy a mozgásos anyaghoz természetesen igazodjanak a program fejlesztési feladatai. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A különböző nehézségű differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatokat. A testnevelés foglalkozásokon gyakran használjuk a kézi szereket, különösen a labdát. A rendszeresen szervezett foglalkozásokon nagy lehetőség van a fejlesztő program feladatainak fokozatos és természetes megvalósítására.
- A 3-4 évesek testnevelési anyaga nagyrészt a természetes nagymozgásokat tartalmazza, legtermészetesebb módon ismerkedhet testrészeivel és azok funkcióival. Ezért alkalmazzuk a testrészek ismeretét célzó gyakorlatokat, a tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlását, az utánzást ösztönző mozgásos játékokat. 4-5 éves korban a mozgásfejlesztésből már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerülnek az egyensúlyérzék-fejlesztése szem-kéz, szem-

láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok. A testséma fejlesztésében kiemelt jelentősége van az oldaliság tanításának, melyet a kezességtől függetlenül a csuklón szalaggal jelölünk. Ezt a fejlesztést szolgálják a különböző célba dobó játékok, a kugli, az ugrókötelezés.

- Az 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése lesz a legfontosabb. Tovább fejlesztjük a finom motorikus készségeket, amely az írás megtanulásának elengedhetetlen feltétele.
- A szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokat lehet fejleszteni. Erre a célra is különböző méretű labdák, szalagok, botok jól használhatók.
- A minden napos mozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal.
- Nagy jelentősége van, a tornaszobában felállított komplett tornaszernak.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartók a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúly észlelése, összerendezett mozgása kialakul.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat, a különböző verseny játékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

6.Külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerésére nevelés célja:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja azok szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is a birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Feladatok:

- tegyük lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését,
- biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- segítsük elő a gyermek önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezünk hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- fejlesszük a gyermekek kommunikációs készségét a közvetlen tapasztalat, és ismerkedés során,
- keltsük fel a gyermekek matematikai érdeklődését az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, és megtapasztalása révén,
- alapozzuk meg logikus gondolkodásukat, és erősítsük a problémás helyzetekhez való pozitív viszonyulásukat.

A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

- A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenység egészét.
- A témák megválasztásánál figyelembe vesszük óvodánk területi elhelyezkedését.
- A természeti és társadalmi környezet témakörei átfogják a többi nevelési területet, mozgásos játékokra, cselekvésre, érzékszervi megtapasztalásra épülnek.
- A kisebb gyermekek szeressék meg óvodájukat, majd az óvoda közvetlen környezetével ismerkedjenek meg.
- Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit.
- Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat, évszakra jellemző képeket.
- A nagyobbaknál törekszünk a gyűjtőmunka gazdagítására, évszakalbumot készítünk, családi albumokat nézegetünk.
- A séták során gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, megismertetjük a közlekedési eszközöket.
- Természetes környezetükben figyeltetjük meg a házi állatokat, madarakat, bogarakat.
- A legnagyobbak tájékozódjanak az óvoda környékén.
- Figyeljék meg a növények fejlődési feltételeit, a környezet szennyeződéseit
- Legyen ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről.
- A gyerekek érdeklődésük szerint nézzenek többször is a természetről, természetvédelemről, vadállatokról szóló ismeretterjesztő kisfilmeket.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

- A hosszabb- rövidebb séták lehetővé teszik, hogy a gyerekek valós élethelyzetekben

alkalmazzák a helyes köszönést, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését.

- A séták utáni megbeszélések segítik a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati felismerése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a probléma helyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása.
- A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek.
- A matematikai fogalmakkal természetes módon ismerkedik meg.
- A matematikai fogalmak fokozatosan beépülnek a beszédükbe, felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiség fogalmuk. Feladatunk, hogy egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük matematikai ismeretüket.
- Problémahelyzetek létrehozásával a gyermekeket logikus gondolkodásra készítjük.
- Addig tartjuk a gyermek érdeklődését ébren, míg rá nem jön minden variációs lehetőségre. Ezáltal fejlődik a logikus gondolkodásuk, problémafelismerő és megoldó készségük.
- A vonzó, szép óvodai környezetben nap, mint nap arra neveljük őket, hogy ne szemeteljenek, ne rongálják a környezetük tárgyait, óvják, gondozzák.
- A gyerekek által a szülők szemléletét is formáljuk, hogy óvják, védjék környezetüket.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása.
- A fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása.
- A beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, az összefüggő beszéd gyakorlása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét. Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Óvják, védik környezetüket. Környezettudatosság jellemzi szemléletüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakokat néhány jellegzetességükkel.
- Ismerik a növény szót, tudják, hogy a fa, bokor, virág, fű, a zöldségfélék növények.
- Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.

- Ismernek a növényekkel kapcsolatos munkákat (szántás, szüret, aratás).
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mellé, elé).
- Kialakul a jól érthető beszéd.

A fenti tartalmakat figyelembe véve a TÁMOP 3.1.4 pályázat keretében megvalósított intézményi innováció, és a pedagógus innovációk témahetei beépítésre kerültek az éves tervezés, két hetekre lebontott tematikus terveibe. A jeles napok köré épített tematikus hetek legfőbb célja és feladata, hogy megalapozzák és kialakítsák a gyermekek egészséges életmódját, és környezettudatos magatartását.

A környezet megismerésére nevelés két hétre tervezett témáihoz kapcsolódnak az ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, valamint a mozgásos tevékenységek anyagai illetve a mindennapi verselés, mesélés és játék.

A környezet megismerésére nevelés témahetei:

		Témák, feladataink	A fejlesztés matematikai tartalma
1.	Szeptember első két hete:	➤ Óvodások lettünk, nagyok vagyunk <u>Süni csoport:</u> Ismerkedés a nevekkel, jelekkel, szokásokkal, az óvoda helyiségeivel, az udvarral, az óvoda nevével és a névadó madarával, a cinegével. <u>Nyuszi csoport:</u> Elevenítsék fel ismereteiket az óvoda névadó madaráról, a cinegéről. Beszélgessenek nyári élményeikről. Elevenítsék fel korábbi óvodai emlékeiket, beszélgessenek saját fejlődésükről.	➤ téri tájékozódás, irányok ➤ mennyiség megállapítása számlálással, párosítás, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi,

			➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
2.	Szeptember második két hete:	➤ Őszi gyümölcsök, zöldségek, betakarítás <u>Süni csoport:</u> Őszi munkák a kertekben. Zöldségek, gyümölcsök felismerése, megnevezése. Csoportosítások szín, méret, íz, forma szerint. Az egészséges táplálkozás tudatosításának fontossága. Séták alkalmával az őszi természet, gyümölcsfák, növények megfigyelése. A növények, fák részeinek megnevezése (gyökér, szár, törzs.). <u>Nyuszi csoport:</u> Őszi munkák a kertekben. Zöldségek gyümölcsök felismerése, megnevezése, ízlelése, szín, méret, súly szerinti csoportosítása. A gyümölcsök formáinak érzékelése, azonosítása, megnevezése. (hosszúkás, gömbölyű). Az egészséges táplálkozás tudatosításának fontossága. Zöldségek, gyümölcsök termőhelyének megbeszélése, betakarításának, tárolásának módja. A növények, fák részeinek megnevezése (gyökér, szár, törzs.). Növények és gyümölcsfák fejlődése, gondozása. Beszélgetés azok felhasználhatóságáról. Gyümölcssaláta készítése.	➤ halmazalkotás: kevesebb-több, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazbontás: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ gyümölcsök, zöldségek megszámlálása, ➤ mérés becsléssel, ➤ párosítás, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ mérés, tömeg szerint becsléssel: könnyebb, nehezebb, ➤ formák megnevezése (hosszúkás, gömbölyű), ➤ halmazképzés: negyed, fél, egész.
3.	Október első két	➤ Állatok hete	➤ páros-páratlan,

	hete:	<u>Süni csoport:</u> Csoportosítsák az összes ismert állatot élőhelyük, táplálkozásuk (házi és vadállatok) szerint. Figyeljék meg néhány állatfaj külső jellegzetességeit, hangját. Lehetőség szerint ismertessük meg őket néhány állattal a valóságban is. Beszélgessünk velük az állatok védelméről és szeretetéről. Beszélgessünk a költöző madarakról. Látogassunk el a Szegedi vadasparkba, ahol egzotikus állatokkal is megismerkedhetnek. <u>Nyuszi csoport:</u> Csoportosítsák az összes ismert állatot több szempont szerint (házi és vadállatok, haszon, illetve dísz állat, élőhelyük szerint...). Hasonlítsák össze az általuk ismert állatok környezetét, életmódját. Bővítsék az állatokról szerzett ismereteiket könyvekből, internetről. Tudatosítsuk bennük a költöző madár fogalmát. Beszélgessünk velük az állatok védelméről. Védett állat fogalmának tudatosítása. Látogassunk el a Szegedi vadasparkba, ahol egzotikus állatokkal is megismerkedhetnek.	➤ alacsonyabb-magasabb, ➤ formaazonosítás – árnyjáték, ➤ tevékenységek tükörrel térben és síkban, ➤ szimmetria, ➤ halmazok csoportosítása tulajdonságaik szerint,
4.	Október második két hete:	➤ Terméshét <u>Süni csoport:</u> Termések gyűjtése otthonról illetve séták alkalmával. Termések felismerése, termő helyük megnevezése, felhasználásuk.	➤ halmazalkotás: kevesebb-több, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ szín, mérte, forma, súly

		Termés sarok kialakítása a csoportszobában a gyerekek bevonásával. <u>Nyuszi csoport:</u> Termékek gyűjtése otthonról illetve séták alkalmával. Termés sarok kialakítása a csoportszobában a gyerekek bevonásával. A termékek felismerése, megnevezése. Csoportosítása: lelőhelye (fán, bokron termő), felhasználhatósága: (dísznek való, enni való). Beszélgetés a feldolgozásukról. Termésekből barkácsolás.	szerinti halmazalkotás, ➤ termékek megszámlálása, ➤ mérés becsléssel, ➤ párosítás, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint.
5.	November első két hete:	➤ Ősz, időjárás, öltözködés <u>Süni csoport:</u> Őszi falevelek, termékek gyűjtése séták alkalmával. Az őszi színek, a természet és az időjárás változásának – ezzel összefüggésben az öltözködés-megfigyelése. Játék az avarban, őszi természet hangjainak megfigyelése Napszakok játékos gyakorlása. <u>Nyuszi csoport:</u> Az őszi színek, a természet és az időjárás változásának – ezzel összefüggésben az öltözködés - megfigyelése. Beszélgetés a négy évszak váltakozásáról, jellemzőiről. Az őszi időjárás jellemzőinek megfigyeltetése, (esős, ködös, borús, szeles). Környezetünk változásának megfigyeltetése, (hullnak a levelek, kopaszok lesznek a fák). Az „örökzöld” jelentésének	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ rész-egész viszony érzékeltetése, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás forma, méret szerint, ➤ mérés, tömeg szerint becslés: könnyebb,

		megismertetése. Napszakok játékos gyakorlása.	nehezebb, sorozatok, sorszámnevek.
6.	November második két hete:	➤ Takarítás hete <u>Süni csoport:</u> Virágos kertünk, játszó udvarunk rendbe tétele (öntözés, gyomlálás, söprés, levelek gereblyézése), csoportszoba kitakarítása, játékpolicokon rendrakás a gyermekekkel közösen. Szelektív hulladékgyűjtés fontosságának hangsúlyozása, a szelektív hulladékgyűjtő megismertetése a gyerekekkel. A hulladék újra hasznosításának lehetőségei, közös játékkészítés. <u>Nyuszi csoport:</u> Virágos kertünk, játszó udvarunk rendbe tétele, csoportszobák kitakarítása a gyermekekkel közösen. Szelektív hulladékgyűjtés, a szelektív hulladékgyűjtő konténerek megismertetése a gyerekekkel. A hulladék újra hasznosításának lehetőségei, közös játékkészítés. A PET-palack gyűjtésre ösztönzés.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ rész-egész viszony érzékeltetése, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
7.	December első két hete.	➤ Egészség hét, Mikulás <u>Süni csoport:</u> Fontos, hogy alakuljon ki a gyermekek igénye az egészséges életvitelre, egészségük megőrzésére. Tudatosodjon bennük milyen fontos a tisztálkodás, környezetük tisztán tartása, a mozgás, és a helyes táplálkozás az egészségük megőrzéséhez.	➤ páros-páratlan, ➤ alacsonyabb-magasabb, ➤ formaazonosítás – árnyjáték, ➤ tevékenységek tükörrel térben és síkban, ➤ szimmetria, halmazok csoportosítása

		Ismerjék meg az orvos gyógyító munkáját. Nevezzék meg testrészeit, érzékszerveit. azok szerepét: (lát, hall, szagol, érez, tapint). Ismerkedjenek meg az egészségtelen és egészséges ételekkel. <u>Nyuszi csoport:</u> Fontos, hogy alakuljon ki a gyermekek igénye az egészséges életvitelre, egészségük megőrzésére. Tudatosodjon bennük milyen fontos a tisztálkodás, környezetük tisztán tartása, a mozgás, és a helyes táplálkozás az egészségük megőrzéséhez. Tudjanak különbséget tenni egészséges, és egészségtelen ételek között. Ismerjék az egészséges ételek fajtáit: gyümölcsöt, zöldséget, gabonafélét, hüvelyeseket, húsféléket, és tejtermékeket (táplálék piramis készítése). Ismerjék meg az orvos gyógyító munkáját. Nevezzék meg testrészeit, az érzékszerveit azok szerepét: (lát, hall, szagol, érez, tapint). Figyeljenek oda és vigyázzanak saját és társaik testi épségére. Tisztálkodás fontosságának kiemelése, tisztálkodási eszközök megbeszélése.	tulajdonságaik szerint,
8.	December második két hete.	➤ Család, Karácsony <u>Süni csoport:</u> Tudják a nevüket, családtagjaik nevét, szüleik foglalkozását. Beszélgessünk arról, kinek mi a szerepe a családban, emeljük ki a	➤ halmazok képzése, tulajdonságok szerint, ➤ azonosságok, különbözőségek, ➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség

		munka fontosságát. Családi fényképek nézegetése, családi szerepjátékok kezdeményezése. Beszélgessünk a karácsonyi ünnepről az összetartozás, szeretet erejének fontosságáról, hagyományokról. <u>Nyuszi csoport:</u> Tudják a saját illetve a családtagjaik nevét, lakásuk címét, lakásban található helyiségek, berendezési tárgyak funkcióját, nevét. Beszélgessünk arról, kinek mi a szerepe a családban, emeljük ki a munka fontosságát. Beszélgessünk a karácsonyi ünnepről az összetartozás, szeretet erejének fontosságáról, hagyományokról. Családi fényképek nézegetése, családi szerepjátékok kezdeményezése. Az idősek tiszteletére nevelés. Fogalmak meghatározása: ki az öreg, ki a fiatal?	megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
9.	Január első két hete.	➤ Téli időjárás, kísérletek <u>Süni csoport:</u> A téli időjárás megfigyelése, tapasztalatok szerzése. A tél színiének megfigyelése. A téli ruhadarabok neve, funkciója. Téli örömek: szánkózás, hóemberépítés. Kísérletezés a vízzel, a víz halmazállapotainak megismerése. A téli közlekedés veszélyei, fokozott óvatosság. Az etetőre járó madarak megfigyelése, aktív részvétel a róluk	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-

		való gondoskodásban. <u>Nyuszi csoport:</u> A téli időjárás, természeti jelenségek megfigyelése, sokoldalú tapasztalatszerzés (csapadékformák, hó, jég, fagyott föld, dér, zúzmara). Hókristályok vizsgálata. Kísérletek vízzel, a víz halmazállapotai. Téli örömei: szánkózás, hóemberépítés, hógolyózás, célba dobás. Téli sportok megismerése. A téli közlekedés veszélyei, fokozott óvatosság. Az etetőre járó madarak megfigyelése, aktív részvétel a róluk való gondoskodásban, a védelmük fontosságának tudatosítása, felelősségérzet alakítása.	nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés, becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
10.	Január második két hete.	➤ Fogápolás, testünk <u>Süni csoport:</u> Testrészek azonosítása, megnevezése tükör előtt. Érzékszervek neve, funkciója. Tisztálkodás, fogápolás fontosságának tudatosítása, szokásrendszer alakítása. Testünk védelmének lehetőségei, egészséges/egészségtelen ételek, italok, vitaminok. A fogorvos gyógyító munkája. Fogaink védelme, a védőnő játékos bemutatója a fogmosás helyes technikájáról. <u>Nyuszi csoport:</u> Testrészek azonosítása, megnevezése, belső szervek, elhelyezkedésük, funkciójuk. Érzékszervek neve, funkciója.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint,

		Testi, érzékszervi fogyatékoságok, empátia, segítő hozzáállás alakítása. Tisztálkodás, fogápolás fontosságának tudatosítása. Testünk védelmének, egészséges/egészségtelen ételek, italok, vitaminok, mozgás fontossága, a fogorvos, gyógyító munkája. Zöldségek rágcsálása, gyógyteakóstolás... Fogaink védelme, védőnő játékos bemutatása a fogmosás helyes technikájáról, látogatás a fogorvosi rendelőbe, ismerkedés a fogorvosi székekkel, eszközökkel.	➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek, magasság mérése, relációk.
11.	Február első két hete:	➤ Farsang <u>Süni csoport:</u> Ismerjék meg a gyerekek a farsangi szokásokat, hagyományokat, (téli álmot alvó állatok, medve előbújásának hiedelme, medvetáncoltató). Vidám játékok, készülődés a farsangi mulatságra. <u>Nyuszi csoport:</u> Ismerjék meg a gyerekek a farsangi szokásokat, hagyományokat, (medve előbújásának hiedelme, medvetáncoltató, kiszabás égetés, busójárás). Vidám játékok, vetélkedők tegyék hangulatossá ezeket a napokat. Álarcok, dekorációk készítése, farsangi hangulatteremtés. A farsangi mulatság legyen a gyerekeknek egy különleges, meglepetésekkel teli nap.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés, becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.

12.	Február második két hete:	➤ Az emberek munkája, foglalkozások <u>Süni csoport:</u> Beszélgetés a szülők foglalkozásáról. Lehetőség szerint látogatás 1-2 munkahelyre, az ott dolgozók munkájának megfigyelése, beszélgetés velük foglalkozásukról (pl.: szakács, fodrász, tűzoltó...) Szerepjátékok során az egyes foglalkozásokhoz tartozó feladatok megismerése, gyakorlása. <u>Nyuszi csoport:</u> Beszélgetés a szülők foglalkozásáról. Lehetőség szerint látogatás néhány munkahelyre, az ott dolgozók munkájának megfigyelése, beszélgetés velük foglalkozásukról (pl.: eladó, varrónő, orvos, postás, boltos). Gyűjtőmunka, ill. eszközök készítése szerepjátékokhoz, „munkahelyek” kialakítása, szerepjátékok során a munkaformák gyakorlása. Beszélgetés arról, ki mi szeretne lenni, ha felnőtt.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés, becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek,
13.	Március első két hete:	➤ Közlekedés szárazföldön, vízben és levegőben <u>Süni csoport:</u> Ismerjék meg a gyalogos közlekedés szabályait, a járdán való közlekedés illetését, a séta során látott egyszerű közlekedési táblákat. Fedezzék fel, hogy milyen közlekedési eszközöket használunk	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora,

		a faluban, a városi közlekedést diákról, képekről, kisfilmekről ismerjék meg. Figyeljék meg a személy- illetve teherszállításra alkalmas járműveket. A járműveket csoportosítsák közlekedési hely, gyorsaság szerint (vízi, szárazföldi, légi). <u>Nyuszi csoport:</u> A gyalogos, illetve kerékpáros közlekedés gyakorlása, a biztonságos közlekedéshez szükséges ismeretek bővítése. Tudatosodjék a baleset megelőzésének fontossága (türelem, egymásra figyelés). A járműveket csoportosítsák közlekedési hely, gyorsaság szerint (vízi, szárazföldi, légi), funkciójuk szerint (személyszállítás, teherszállítás, munkagépek, rendőrautó, mentő, tűzoltó autó). Fedezzék fel a közlekedési eszközök fejlődésében bekövetkező változásokat. A közlekedési jelzőlámpáról és a közlekedési táblákról legyen ismeretük. Ismerjék a különböző jelzések jelentését: színek (piros, sárga, zöld), kijelölt gyalogos átkelőhely, sziréna, villogó kék fény, rendőri karjelzések. Legyen ismeretük a közlekedési dolgozók munkájáról.	➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
14.	Március második két hete:	➤ Vizeink védelme, víz körül és mellett élő állatok <u>Süni csoport:</u> Legyen ismeretük a patakokról, folyókról, tavakról. Tudják a víz fontosságát, szerepét,	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora,

		hatását az életünkre. Beszélgessünk a víz felhasználásáról (ivóvíz, tisztálkodás, öntözés). Tudatosodjon a takarékos vízhasználat fontossága. Ismerjenek vízben és vízparton élő állatokat, és növényeket. Beszélgessünk a vízszennyezésről, és annak következményeiről. <u>Nyuszi csoport:</u> Ismerjék meg Földünk nagyobb természetes vizeit természetkönyvek illetve kisfilmek segítségével (tenger, óceán). Tengerek óceánok élővilágáról ismeretek szerzése (cápa, bálna, polip...) Víz fontossága, szerepe, hatása az emberekre, állatokra, növényekre. Környezettudatos szemlélet formálása: beszélgetés a takarékos víz használatról, a vizeink védelméről, a vízszennyezés káros hatásáról.	➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés, becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, ➤ sorszámnevek.
15.	Április első két hete:	➤ Tavaszi megfigyelések a természetben <u>Süni csoport:</u> Séták alkalmával a tavasz jeleinek megfigyelése. A napsütés és a levegő felmelegedésének hatása az emberekre és a természetre. Hogyan függ össze az időjárás és az öltözködés. Természetvédelem fontossága. Évszakok változásának megértetése. Tavaszi virágok megismerése, gondozása, védelme. Tavaszi munkák fontosságának tudatosítása. <u>Nyuszi csoport:</u>	➤ párosítás, ➤ térbeli viszonyítás, ➤ halmazalkotás, ➤ halmazbontás, ➤ téri tájékozódás, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kör (évkör) forma azonosítása, ➤ rész-egész viszony érzékeltetése, ➤ gömb (Föld) geometriai jellemzői, ➤ ellentétpárok keresése (hideg-meleg, éjszaka-nappal, este-reggel),

		Évszakok váltakozásának, különbségeinek, az időjárás változásának megfigyelése a séták és a mindennapjaink alkalmával. A természetre való rácsodálkozással a természet óvására, szeretetére nevelés. Megfigyelések, élmények, tapasztalatok gyűjtése. Növények fejlődésének nyomon követése, gyomlálás, munkára nevelés. Szerezzenek konkrét tapasztalatokat a munkafolyamatokról, érzékeljék a munka eredményét, becsüljék a felnőttek és társaik munkáját. Ismerjék fel a segítségnyújtás lehetőségét, megfelelő módját.	➤ vizuális időrendiség, ➤ vizuális memória, ➤ analízis gyakorlása.
16.	Április második két hete:	➤ Földünk védelme, bolygók, tavaszi munkák <u>Süni csoport:</u> Figyeljék meg a kertekben, parkokban folyó tavaszi munkákat, vegyenek részt az ovi udvarának rendbetételében. Ültessenek a gyerekek virágot a kiskertbe, folyamatosan gondozzák és figyeljék fejlődésüket. Figyeljék meg a hőmérséklet, a víz a napfény hatását a növények fejlődésére. Fedezzék fel az összefüggéseket. Képek nézegetése kontinensekről, országokról, városokról, tanyákról. Ismerkedjenek a földgömbbel. Tudatosodjon bennük a környezetünk védelmének fontossága (víz, levegő, föld). <u>Nyuszi csoport:</u> Szerezzenek ismereteket különböző népekről.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, sorszámnevek.

		Fontos, hogy ismerjék a szülőföld fogalmát. Tudják, hogy hol laknak. (ország, falu, utca...). Ismerkedjenek meg a falu múltjával, ezért lehetőség szerint látogassunk el a Helytörténeti múzeumba. Tudatosodjon bennük a környezetünk védelmének fontossága (víz, levegő, föld).	
17.	Május első két hete:	➤ Óvodánk környéke, látogatás az iskolába, könyvtárba, intézményekbe <u>Süni csoport:</u> Séták alkalmával tájékozódjanak az óvoda környékén, látogassanak el a közeli intézményekhez (templom, általános iskola, könyvtár, orvosi rendelő). Könyvtárlátogatás során ismerjék meg a helyes viselkedési szabályokat. Vegyenek részt könyvtári foglalkozásokon. <u>Nyuszi csoport:</u> Ismerjék a község legfontosabb intézményeit. Könyvtárlátogatás során ismerjék meg a helyes viselkedési szabályokat. Vegyenek részt könyvtári foglalkozásokon. Figyeljék meg a könyvtáros munkáját. Iskolalátogatás alkalmával ismerkedjenek az iskola épületével, az iskola dolgozóival. Keressenek azonosságot és különbséget az óvodai és iskolai élet között. Örömmel, félelem nélkül készüljenek az iskolába.	➤ párosítás, ➤ téri tájékozódás, irányok, ➤ mennyiség megállapítása számlálással, ➤ kisebb, nagyobb, ugyanakkora, ➤ magasabb, alacsonyabb, ugyanakkora, ➤ hosszabb, rövidebb ugyanolyan hosszú, ➤ vizuális időrendiség, ➤ analízis gyakorlása, ➤ halmazalkotás: több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanannyi, ➤ halmazok bontása: több, kevesebb, ugyanannyi, ➤ mérés becsléssel, ➤ összehasonlítás, forma, méret szerint, ➤ sorozatok, sorszámnevek.

18.	Május második két hete:	➤ Madaras hét <u>Süni csoport:</u> Figyeljék meg az óvoda környékén élő madarakat, külső jellegzetességeiket, hangjait. Ismerkedjenek a környezetükben előforduló fákkal. Ismertessünk meg velük néhány fajtát. Beszélgessünk a madarak és a fák védelméről, szeretetéről ennek fontosságáról. Új fogalmak megismertetése: fészkelő hely, fészekhagyó, fészekodú, madárvédelem, élőhely, tojással szaporodó. <u>Nyuszi csoport:</u> Madarak csoportosítása aszerint, hogy hol élnek, hasznosak vagy károsak. Szerezzenek minél több tapasztalatot a madarokról és a fákról. Bővítsék ismereteiket internetről, könyvekből. Ismertessük meg velük az év madarát, fáját. Erősítsük bennük a felelősségtudatot a madarak és a fák védelmével kapcsolatban. Új fogalmak megismertetése: röppálya, rejtő szín, élőhely, röptető, örökzöld, lombhullató.	➤ párosítás, ➤ halmazképzés, ➤ összehasonlítás a mennyiség megállapításával, ➤ térbeli viszonyítás (lent-fent, alacsony-magas), ➤ madarak, fák nagyságának egymáshoz viszonyítása, ➤ logikai műveletek gyakorlása, ➤ analízis-szintetizálás, ➤ variációs készség fejlesztése.
19.	Május utolsó és június első hete:	➤ Iskolások leszünk, nagyok lettünk. <u>Süni csoport:</u> Idézzük fel az óvodával kapcsolatos pozitív élményeiket, emlékeiket, közös beszélgetések és fényképnézegetés közben. <u>Nyuszi csoport:</u> Emlékezzünk vissza közös élményeinkre, azok időbeli	➤ tájékozódás térben, időben, ➤ sorszámnevek, ➤ azonosság-különbözőség, ➤ időbeli viszonyítás (fiatal-idős, régi-új), ➤ sorba rendezés, ➤ megszámlálás, ➤ névutók (előtt, mellett, után, mögött),

	elrendezésével. Örömmel várják az iskolát.	➤ mérés (magasság).
--	--	---------------------

7. Munka jellegű tevékenységek

Célunk:

- a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladatok:

- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése és azok feltételének biztosítása.
- A különböző típusú tevékenységek, a munkára nevelés, az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja a gyermekek mindennapi tevékenységének egészét.
- A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munka tevékenysége.
- A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermek saját személyével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák, vagy kerti munka, tényleges munkavégzést jelentsen az óvodában.
- Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.
- A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható, és soha sem a gyermekekre kényszerített, feladat legyen.
- Vegyenek részt a virágok ültetésében, ápolásában.
- Segítsenek a termések, falevek elszállításában.
- A nagyobbaknál a naposi munka jól fejleszti a gyermekek közösségi kapcsolatát, ezt akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait.
- Az alkalmoszerű munkákban a felnőttek segítségével vegyenek részt. (Játékelrakás, csoportterem átrendeze, tevékenységhez használt eszközök összeszedése, öltöző- és mosdó rendjének megőrzése).
- Az élősarok, szobanövények, madáretető gondozásában vegyenek részt, a segítségünkkel készítsék el a madarak étkeit.
- A legnagyobbak önállóan végzik a naposi munkát.
- Étkezés után szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek.
- Az alkalmoszerű munkákat önálló vállalkozás alapján végezzék.
- Gyakori dicséret ösztönözze őket, hogy szívesen vegyenek részt a munkában.

- Fontos a gyermek saját magához viszonyított értékelése.
- Segítsenek a kicsik öltöztetésében.
- Minden évszakban segítsenek a járdák, utak tisztításában.
- A növények gondozását végezzék felnőttekkel.
- A gyermekekben a munkavégzés alapképességei, szokásai az óvoda hatására kialakulnak, ezért rajtuk keresztül próbálunk hatni a családokra azáltal, hogy bevonjuk őket a különböző óvodai munkafeladatokba.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása.
- A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyerekek örömmel teljesítik kötelességüket.
- A közös munkának örülnek, és szívesen végzik.
- Önállóan végzik a naposi munkát.
- Az egyéni megbízatásokat teljesítik.
- Szívesen segítenek a kisebbeknek.
- Részt vesznek a növények gondozásában.

8.A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,

- a gyakorlati probléma megoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

VI. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése, esélyegyenlőség biztosítása

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Nevelésük, fejlesztésük:

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően. Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttére is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányok pótlása.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- A szűrések elvégzése után konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- A fejlesztés fő indikációja az életkor és a tünet súlyossága.
- Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést

mutató részképességek megerősítése.

- Motiváció felkeltése, növelése.
- A jó magatartás erősítése.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A gyermek alkalmazkodásának, kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

A logopédus feladata:

- Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása.
- Fonémahallás fejlesztése.
- Helyes artikuláció kialakítása.
- Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése.
- Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése.
- Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

VII. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, fejlesztése.

Célunk: A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségbe való beilleszkedés segítése. A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása a gyerekekben.

A pedagógiai munka kiemelt területei.

Egyéni képességfejlesztés, mely mindig az egyes gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek, részképesség problémával küzdő gyermekek részére egyénre szabott fejlesztő programot dolgozunk ki.

A célokból adódó feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjának segítése.
- Jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.
- A gyerekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése.
- Bátorító nevelés megjelenése az emberi kapcsolatokban.
- Kölcsönös tiszteleten, feltétlen szereteten alapuló kapcsolat kialakítása.
- Intézményen belüli szegregációmentesség biztosítása.
- Integrált nevelés feltételeinek biztosítása.
- Inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekekre jellemző a szélsőséges érzelmi magatartás, néha túlságosan bizalmasak, máskor pedig indulatosak. Feladatunk, hogy e két magatartást közelítsük egy optimális középút felé.

Feladataink a gondozás és az egészséges életmódra nevelés, valamint közösségi nevelés területén:

- Fontos szempontnak tartjuk (főleg a beszoktatás ideje alatt), hogy megismertessük a gyermekekkel a helyes WC illetve mosdó használatát, a helyes fogápolást, valamint körömkefe használatát.
- Az otthoni szegényes táplálkozás után lényeges feladatunk a változatos és egészségesebb óvodai étkezés megszerettetése, ami kissé hosszadalmas feladat.
- A naponta friss levegőn szervezett mozgásos tevékenységeknek, sétáknak szintén nagy jelentősége van.
- Sok gyermek úgy kerül 3 évesen óvodába, hogy a délutáni pihenés illetve alvás kimarad napirendjéből, így mindenképpen célunk a helyes életritmus kialakítása, ami természetesen gyermekenként eltérő is lehet.
- A gyermekek ápoltsága, tisztasága érdekében fogjunk össze a lakóhely egészségügyi szakembereivel.

Feladataink a különféle tevékenységformákon keresztül:

- A játéktevékenységek során azoknál a gyerekeknél, akiknél valamilyen oknál fogva a lemaradás nagy, vagy csak később kerülnek óvodába, lehetőséget kell keresni a fejlesztésre, úgy, hogy a szabad játék ne sérüljön.
- A hátrányos helyzetű gyermekeknél gyakoribb a beszédhiba, sőt gyakran olyan súlyos, hogy személyiség zavart is okoz. Ilyenkor a logopédus munkáját jól kiegészíthetjük a célzott játékokkal, a bábokban rejlő fejlesztő erő felhasználásával.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésükkor gyakran használnak csúnya szavakat, beszédértésükben és szókincsükben hiányosságok tapasztalhatók, ezért náluk kiemelten fontos az egyéni és a példaértékű beszéd.
- Játékidőben minél több hangfejlesztést szolgáló játékot tervezzünk, valamint közvetlen beszédfejlesztő célja van az úgynevezett anyanyelvi játékoknak.
- Fontos a nyelvi képességek fejlesztése a mondókák, gyermekdalok és zenei készségfejlesztő játékok által.
- A sajátos szociokulturális helyzetben élő gyermekek szülei abban tudnának együttműködni az óvodával, hogy meghallgatják, éneklésre, verselésre illetve mondókázásra biztatják gyermeküket vagy maguk is, énekelnek és muzsikálnak velük.
- A hátrányos helyzetű gyermekek otthoni környezetében hiányoznak azok a tárgyi feltételek, amelyek az ábrázoló tevékenységhez szükségesek, ezért az óvodában egész nap folyamán biztosítani kell az ilyen irányú tevékenységükhöz az eszközöket és a teret.
- A gyermekek munkáinak kiállítása ösztönzőleg hat a szülőkre, így segíthetjük elő, hogy otthon is adjanak gyermekeiknek lehetőséget az ábrázolásra, alkotásaikat őrizték, és becsüljék meg.
- Győzzük meg a szülőket arról, hogy milyen nagy jelentőségük van a matematikai,

illetve környezetismereti jellegű társasjátékoknak, kirakóknak, hiszen ily módon a gyermekek fejlesztése folyamatossá válhat.

- Rendszeresen tájékoztassuk a szülőket arról, hogy mik azok az apróbb hiányosságok, amelyekben a gyermekek segítségre szorulnak, adjunk ötleteket arra, hogy egyszerű, otthon kéznél lévő eszközökkel hogyan segíthetik fejlesztő munkánkat.(bab, pálcika, kavics stb.)
- A mozgás megszerettetésében a család működjék együtt az óvónővel. A szülő lehetőség szerint az óvodán kívül is teremtsen minél több mozgási lehetőséget a gyermek számára, vigye gyerekeit játszótérre, uszodába, engedje kerékpározni, rollerezni, szánkózni, korcsolyázni, s a szülőkkel együtt kiránduljanak.

VIII. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

A gyermek családi körülményeiből, születési adottságaiból eredő hátrányok leküzdését, az esélyegyenlőség minél nagyobb mérvű megvalósítását sokféle szociális, és nevelési feladat megoldásával kell segíteni.

Tájékozódás a gyermek fejlődését befolyásoló tényezőkről:

- a gyermek születési körülményeiről, csecsemőkori neveléséről, óvoda felkészültségéről,
- a család lakás és életkörülményeiről,
- a gyermek adottságairól, egészségi állapotáról (testi, mentális),
- az intézményes nevelésbe való beszoktatás tapasztalatairól.

A hátrányos helyzet kezelésének szinterei:

- nyugodt, derűs légkörben zajló szabad játék (gyakorló, konstruáló, és szerepjáték),
- a gyermek spontán érdeklődésére építő kötetlen és kötött óvodai foglalkozások a csoportszobában és a szabadban,
- a gyermek egyéni szükségleteit kielégítő, a napirendben rugalmasan szervezett étkezések,
- kiegyensúlyozott, nyugodt légkörű pihenőidő,
- logopédiai és fejlesztő foglalkozások,
- kirándulások, gyermekszínházi előadások,
- óvodai ünnepek.

IX. Tehetséggondozás

Tehetséges gyerekek

Tehetségen azt a velük született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által

kibontakoztatott képességeket értjük, amely a gyermeki tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt tudnak létrehozni.

Vannak gyerekek, akiknél már fiatal korban feltűnik, hogy adottságaik valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak. Ebben a korban a tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

Feltételek:

Több teret, időt, lehetőséget kell hagynunk a gyerekek spontán érdeklődéséből fakadó tapasztalásnak, ismeretszerzésnek, melyet okos irányítgatással kell terelgetni.

Célunk:

A tehetséges gyerekek „erős” oldalának fejlesztése mellett, a tehetségével összefüggő gyengébb területek erősítése is, olyan légkör megteremtésével, amely őket elfogadja, és személyiségük fejlődését segíti.

Feladatunk:

- Feladatunk, hogy lehetőséget kínáljunk fel a gyerekeknek, had fedezhessék fel önmagukat minden téren.
A lehetőségeinkhez képest fordítsunk kellő figyelmet, nyújtunk több ismeretet. Mindezt úgy, hogy a gyerekek természetes kíváncsiságára hagyatkozunk.
Rá kell nevelnünk a gyermekeket arra, hogy keressék az összefüggéseket, ismereteik minél komplexebbek legyenek.
Egy - egy ismeretanyagot minél több oldalról, több megközelítésben „járjunk körül” a gyerekekkel, hogy megtalálják a saját útjukat, az ismeretek minél több megerősítést kapjanak.
Sokkal nagyobb figyelmet kell fordítanunk a logikai gondolkodás fejlesztésére képességeiktől függetlenül, de nem figyelmen kívül hagyva.
Differenciált feladatokkal fejlesszük a kiemelkedő területeket, illetve a szülőknek is nyújtunk megfelelő segítséget.
A vegyes életkorú csoportokban a fiatalabb „tehetséges” gyerekek vegyenek részt a nagyobbak tevékenységeiben, miközben a saját életkoruknak megfelelő készségeket is elsajátítják. Biztosítsuk a lehetőséget, hogy a hasonló érdeklődésű gyerekek egymásra találjanak.
- A szülők figyelmét irányítsuk rá gyermekük kiemelkedő képességeire és buzdítsuk a szülőket arra, hogy gyermekük további fejlesztése érdekében kérjenek szakemberektől segítséget.

X. Az óvoda kapcsolatai

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása,

megteremtése, biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

Az óvoda és a család

Célja:

Alapvető célunk a családdal való jó kapcsolat megőrzése a megfelelő információcsere, nyitottság, hiteles tájékoztatás, együttműködés hogy a szülők mindenkor tisztába legyenek az óvoda célkitűzéseivel, ugyanakkor ismerjük fel a családok helyzetét, problémáit.

Feladata:

- A szülők a törvényben meghatározottak és az Szervezeti Működési Szabályzatban foglaltak alapján képviselőik útján közvetetten is kérhetnek és kaphatnak információt.
- Az indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyerekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe (a témahetekhez kapcsolódó otthoni anyaggyűjtés a gyerekekkel közösen).
- Szemléletformálás: az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató 3-4 éves nevelési folyamat eredménye, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A gyermekek értékelésére évente kétszer kerül sor (november, május). Az értékelés egy-két hetes időintervallumban történik a délutáni órákban, a szülőkkel előre egyeztetett időpontban. A gyermekek értékelése az óvodának kötelezettsége, a gyermek fejlődésének nyomon követése a szülő kötelessége. Az értékelés tartalmazza a pedagógusok megfigyeléseit a gyermek fejlődésével kapcsolatban (erősségek, gyengeségek).
- A családok által képviselt különböző gondolkodásmódok értékeinek elfogadása. A szülőkkel, gyermekekkel való közös gondolkodás, véleménycsere, döntés eredményeként a programmal összeegyeztethető plurális értékek beépítése az óvoda normarendszerébe.

Tartalma:

- Kapcsolatfelvétel a leendő szülőkkel.
- A PP fő vonalainak közvetítése a szülők felé az első szülői értekezleten.
- Családlátogatás a gyermek életkörülményeinek megismerése érdekében.

Az óvoda, a csoport életében az alábbiak szerint nyújt betekintést:

➤ Szülői értekezletek:

Az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése, évente három alkalommal, de szükség szerint többször is van lehetőség az aktuális problémák megbeszélésére.

➤ **Előadás**

Jellemző problémára, kérdés megválaszolására szakember meghívása (orvos, pszichológus stb.)

➤ **Nyílt napok**

Évente egy-két alkalommal betekintési lehetőség a csoportok életébe.

➤ **Az óvodai élet hagyományos ünnepei:**

A szülőkkel együtt szervezzük meg a következő ünnepeket: Gyermeknap, Anyák napja, Farsang, Nagycsoportosok ballagó műsora.

A rendezvények pedagógiai célja:

- szülő-gyermek kapcsolat megismerése,
- szülő-óvónő partnerkapcsolat erősítése,
- vidám hangulatú együttléttel a közösség formálása,
- óvoda támogatási lehetőségének biztosítása,
- a családok egészséges életmódra nevelése, közös játékelmény biztosítása.

Óvodánkban a szülők érdekképviselői szervezetet hoznak létre, csoportonként 2 taggal, melynek tagjait a szülők választják meg. Az intézményi Szülői Szervezet munkaterv szerint működik.

Az óvoda és az iskola

Célja:

- Fő célunk, hogy óvodásaink számára vonzóvá tegyük az iskolai életet, a rájuk váró tanulást és megkönnyítsük a két intézmény közötti átmenet nehézségeit.
- Együttműködésünkben jusson érvényre a kölcsönös nyitottság, bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Feladata:

- Arra törekszünk, hogy az iskolák megismerjék azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, és alkalmassá váljanak az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük, ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő-és megtartó tevékenységet végzünk.
- Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.
- Konzultáció az óvodai kompetencia alapú nevelésről.
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.

A kapcsolattartás formái:

- Az iskolai nevelőkkel szakmai, emberi kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája iránt.
- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtések az óvodapedagógus részéről az első osztályban, a jövődóbeli tanító néni részéről az óvodában.
- Elsős tanító néni meghívása januárban egy nevelési értekezletre, visszacsatolás az óvónő munkájáról a gyermeki eredmények tekintetében.
- Közös rendezvények, ünnepek szervezése a lehetőségekhez mérten, ahol a gyermekek ismerkednek az iskolai élettel, tanító nénivel, színes, vonzó tapasztalatok útján betekintenek az iskolai élet mozzanataiba, belső világába.

A gyermekek életében meghatározó szerepet betöltő intézmények:

Pedagógiai Szakszolgálat

- Logopédiai foglalkozások, iskolafelkészítő foglalkozások szervezése a fejlesztő pedagógus irányításával, pszichológiai tanácsadás, felmérések készítése révén rendszeres a kapcsolat.

Orvos, fogorvos, védőnő

- Éves rendszerességgel látogatják az óvodát. Gyermekeink évente egyszer komplex szűrővizsgálaton vesznek részt.

Közművelődési intézmények

- Községi Ház, Könyvtár, Helytörténeti Múzeum
- Foglalkozások és gyermekműsorok révén rendszeres kapcsolatban állunk. Programjaikkal színesítik óvodásaink életét és egyúttal a szülők, családok kulturális igényének formálásában is részt vesznek.

Család és Gyermejjóléti Szolgálat, Gyámügyi Hivatal.

- Együttműködés az óvodai szociális segítővel az együttműködési megállapodás szerint.
- A gyermekek védelme érdekében a veszélyeztető tényezők megállapítása esetén értesítjük a Gyermejjóléti Központot, és a Gyámügyi hivatalt.
- Felkérésre részt veszünk a Gyermejjóléti Központ eszmegbeszélésein.

Az óvoda és a fenntartó

- Kapcsolatunk a fenntartóval, egyrészt a közoktatási törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt pedig támogató, segítő jellegű.
- Törekszünk az eddigi jó kapcsolatok fenntartására, erősítésére.

Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde
OM:202030
6135 Csolyospálos, Móra Ferenc utca 11.
☎: 06-77-486-270
E-mail: cspovoda@gmail.com

- Fontosnak tartjuk, hogy a fenntartó ismerje munkánkat, szakmai és egyéb rendezvényeink, beszámolók, személyes beszélgetések formájában.

XI. Gyermekvédelem

A feladat ellátásáért az óvodavezető a felelős. Munkájában közreműködik minden óvodapedagógus. Az óvoda közreműködik a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében, valamint a Gyermekjóléti Központtal való együttműködésben. Az óvoda rendszeres kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Központ óvodai szociális segítőjével.

A hátrányos helyzet okai:

- Anyagi problémák
- Csonka család
- Munkanélküliség

Következmények a gyermekeknél:

- Kommunikációs zavarok, agresszivitás, pótcselekvések, képességbeli elmaradottságok, beszédhibák, fáradékonyság stb.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- Egészséges és biztonságos munkafeltételek megteremtése, a gyermekbalesetek megelőzése.
- Védő – óvó intézkedések részletes feladatainak rögzítése a házirendben, ismertetése a gyermekekkel.
- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása az óvodában.
- Egészséges életmód biztosítása az étkezés szervezésével, az intézményben folyó étkezés ellenőrzése.
- Óvodaköteles gyermekek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét biztosítsa az óvodában, az óvodai dolgozókat hivatali titoktartási kötelezettség terheli.

Gyermekvédelmi munkánk céljai:

- Segítsük elő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését.
- Segítsük elő ezen óvodások befogadását, beilleszkedését a lehető legzökkenő mentesebben.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek önmagukhoz képest, jussanak el fejlődő képességük optimális fokához, és időben a fogyatékoságuknak megfelelő fejlesztő intézménybe kerüljenek.
- Legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a „másság” elfogadása.

A cél elérése érdekében a következők a feladataink:

A megelőzés (prevenció) feladatai:

- A gyermeki, szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- A gyermek fogyatékoság típusának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel.
- Óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezése.
- A családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása.

A feltárás feladatai:

- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése.
- A tünetek okainak megkeresése.
- A gyermek veszélyeztetettségének illetve hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- Egyéni tehetséggondozás.
- Differenciált fejlesztés.
- Induló hátrányok csökkentése egészségvédő, mentálhigiénés programok megszervezése.
- A szülők segítése, a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez.
- A gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása.
- Segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően.
- Együttműködés konkrét esetekben a segítőkkel, (társszervekkel).

Óvodán belüli tevékenységformák, a fenti feladatok megvalósításához:

- Az óvodai szociális segítő tevékenység megszervezése, és folyamatos működtetése az együttműködési megállapodás alapján.
- Közös kirándulás évente egyszer.
- Óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (étkezés, segélyjavaslatok).
- Logopédiai ellátás.
- Egyénre szabott tervek készítése a fejlesztéshez, nyomon követés.
- A szülőkkel való kapcsolattartás egyéni helyzetnek megfelelő formában.

A Gyermekjóléti Központ vezetőjével személyes találkozás, illetve esetmegbeszélés szükség szerint.

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei:

- Személyi feltételek adottak, célunk a technikai dolgozók folyamatos képzése.
- Tárgyi feltételek területén, az egészséges, nyugodt környezet megtartása a cél.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez eszközeink biztosítottak.
- A szülőkkel való beszélgetésekre külön helyiség biztosított.

Sikerkritériumok:

- Az óvodás gyermekeket egyre alacsonyabb életkorban sikerül beíratni, így a fejlesztésükre is több idő áll rendelkezésre.
- Korábban felismerésre kerülnek a sajátos nevelési igényű gyermekek, akik ily módon hamarabb kaphatnak megfelelő szakszolgáltatást.
- Új óvodásaink zökkenőmentes beilleszkedése boldogabb óvodáskort eredményez.

XII. Speciális feladataink: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének programja

Egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar).

Fejlesztésük együttnevelés keretében történik. Pszichés zavar feltárása esetén, speciális terápiák alkalmazásával, intenzív, komplex nevelési környezetben történik a fejlesztés. A speciális fejlesztésben együttműködik: óvónő-fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus.

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján

A speciális fejlesztésben együttműködik: óvónő – gyógypedagógus

Az integráció formája

Óvodánkban az integrált fejlesztés a funkcionális teljes integráció szintjén valósul meg, mivel minden gyermek a nevelés-oktatás teljes időtartamában együtt, egy csoportban tartózkodik. Az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével az együttnevelés minden esetben egyéni fejlesztést is jelent.

A gyermek habilitációs és rehabilitációs fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. A gyermek egyéni vagy csoportos fejlesztése gyógypedagógiai kompetencia, amely tevékenység team munkában valósul meg:

- óvodapedagógus
- gyógypedagógus
- szülő
- logopédus
- pszichológus
- fejlesztő pedagógus

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének pedagógiai feltételei:

A habilitáció és rehabilitációs tevékenység közös céljai

Rehabilitáció, habilitáció az a folyamat, melyben az SNI gyermek képessé válik arra, hogy elérje és fenntartsa a társadalmi integrációhoz (beilleszkedéshez) szükséges fizikai, érzékszervi, értelmi és pszichikai állapotát egyénre szabott, tervezett, összetett fejlesztő tevékenység révén.

A habilitációs, rehabilitációs fejlesztő terápiák a **nevelési programra, valamint az egyéni fejlesztési tervekre épülnek**, melyek hozzásegítik a gyermeket ahhoz, hogy:

- az enyhe értelmi, beszéd és egyéb fogyatékosságából fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreálljanak vagy újak alakuljanak ki, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- szükséges, speciális eszközök használatát megtanulják,
- egyéni sikerek, tulajdonságok, funkciók kifejlődjenek, melyek alkalmassá teszik a társadalmi integrációra.

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei az SNI gyermekekre vonatkozóan legyen integráló, átfogó, minden részletre kiterjedő, normalizáló, rugalmas, családra, közösségre építő.

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad elkezdni.
- Amennyiben részesült korai fejlesztésben, a korai fejlesztésre kell építeni.
- A sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt, kondicionálást, a fejlesztés fokozatosságát, folyamatosságát, rendszerességét.
- A fejlesztés tevékenységbe, cselekvésbe ágyazott legyen.
- Kellő időt kell biztosítani a tevékenységhez.
- Taktilis, mozgásos, látási, hallási ingerek változatos biztosításával történjen a tapasztalatok szerzése.
- Alapmozgások kialakítása, fejlesztése folyamatos legyen.
- Szociális készségek fejlesztése kiemelt feladat legyen.
- Az önkiszolgálás fejlesztése, tartós önállóságra nevelés állandóan jelen legyen.
- Egyéni adottsághoz alkalmazkodó bánásmód.
- Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez, a fejlesztés terhelje.
- Team formában történő fejlesztés.

A differenciált fejlesztés **egyéni fejlesztési terv** alapján történik:

- kiindulópontja az adott gyermek állapota (óvónői megfigyelések, szakemberek véleménye, szülői tapasztalat),
- fejlesztés fázisai, fejlesztési célok konkrétak legyenek,
- tartalmazza a diagnosztikus mérések helyét, idejét, módját,
- a fejlesztési célok feladatok a belső tanulási (cselekvési) motiváció kialakulását, megerősítését célozzák,
- illeszkedjen a helyi nevelési program és a kompetencia alapú programcsomag tevékenység-rendszerébe és ez által fejlessze a gyermek **személyes-, kognitív-, szociális és speciális kompetenciáját**.

Személyi feltételekkel kapcsolatos elvárások

- **elfogadó óvodapedagógus,**
- **gyógypedagógus.**

Az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező fogadó óvodapedagógus:

Megfelelően tájékoztatja az óvoda pedagógusait, pedagógiai munkát segítőket, a szülőket az SNI gyermekek befogadására, elfogadására.

Folyamatosan együttműködik a szülővel a **segítő tanácsadás** eszközével, melynek eredményeként kialakulhat a helyes szülői attitűd a gyermek elfogadásában, konfliktusainak megoldásában, saját helyzetének képviseletében.

Folyamatosan képzzi magát a szükséges pszichológiai, módszertani ismeretekben.

Rendelkezik a szükséges empátiával, toleranciával, érzékenységgel.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat, speciális fejlesztő eszközöket alkalmaz.

Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a gyermek fejlesztésébe az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztja.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez, a fejlesztési folyamatot az adott gyermek egyéni szükségleteihez igazítja.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó gyógypedagógus:

- Pedagógiai Szakszolgálat keretén belül utazó gyógypedagógus.

Feladata:

- Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.
- Javaslatot tesz a gyógypedagógiai módszerek alkalmazására, egyéni szükségletekhez igazított módszerek kiválasztására, a gyermek igényeihez igazított környezet kialakítására.
- Speciális segédeszközök kiválasztásában segítséget ad.
- Az óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit figyelembe veszi munkájában.
- Kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.
- Rendszeresen hospitál a csoportban.
- Közvetlenül foglalkozik a gyermekekkel, elsősorban azon a területen, amely csak az ő kompetenciája.
- Koordinálja a rehabilitációs foglalkozásokban részt vevő más szakemberek munkáját (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő).

Befogadó környezet biztosítása:

Óvodánk nevelőtestülete nyitott az integrált nevelésére, amennyiben azt a SNI gyermekek szakértői véleménye azt lehetővé teszi, mert:

- nevelőmunkánkban eddig is jelen voltak az SNI gyermekek, általában az óvodai nevelés során derül ki a sajátos nevelési igény,

Nevelési programunkban az egészséges életmódra nevelés terén a másság jelenléte és elfogadása kiemelten megjelenik a nevelési célokban:

- egészséges életmódra nevelés,
- érzelmi biztonság megteremtése,
- közös tevékenységre, közös élményekre épülő fejlesztés,
- érzelmi fejlesztés, tapasztalatszerzés, kommunikáció és kreativitás fejlesztése,
- differenciált fejlesztés

A személyes bánásmód alapelvei:

- a gyermek személyiségének középpontba helyezése,
- a gyermek értékeinek előtérbe helyezése,
- a gyermek testi-lelki szükségleteinek elfogadása, kiépítése,
- a gyermek önkibontakozásának elfogadása, elősegítése.

Csoporttársak el- és befogadó képessége

A PP-ban megfogalmazott közösségi magatartást, szocializációt kialakító és fejlesztő pedagógiai feladatok megvalósítása során alakuljon ki a gyermekekben, hogy:

- elfogadják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat,
- vegyék észre, milyen erőfeszítést kell tenni a fogyatékos gyermeknek az eredmények eléréséhez,
- ismerjék meg mire képes a fogyatékos társuk és milyen erősségei vannak,
- legyen természetes számukra a segítőkészség, odafordulás.

A szülők el- és befogadó képessége

A szülők fogadják el, hogy a fogyatékkal élő gyermekek integrált nevelésben részesülnek óvodánkban.

- a gyermekek komplex képességei fejleszthetők,
- érzékeljék a gyermek azon tulajdonságait, amelyek csak rá jellemzőek,
- saját gyermekével megtanítják értékelni a másik gyerek másságát is,
- a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van,
- a szabad játék megmarad minden gyermek számára a nevelés egyik eszközének,
- a program figyelembe veszi a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.

1. Logopédiai ellátás feladatai:

- gyermekek szűrése évente 2 alkalommal,
- beszédhibás gyermekek fejlesztése heti 1 alkalommal, előnyben részesítve a nagycsoportos korosztályt.

2. Gyógypedagógiai ellátás feladatai:

- szakképzett gyógypedagógus foglalkozik a gyermekekkel a számukra előírt óra számban a szakértői véleményben foglaltak alapján.

XIII. Ünnepek, hagyományok az óvodában

Az ünnepek és hagyományok jelentős események az óvoda életében. Közös élmény erejével hatnak a gyerekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését, közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet kiemelkedő eseményeit, ezáltal segítenek megalapozni a néphagyománynak, mint értéknek ápolását, megőrzését és átadását.

Az óvodai hagyományápolás szabályai:

- Fő célunk az óvodai életbe szervesen beilleszkedő hagyományok ápolása. Az ünnepek között válogatni kell és mértéktartásra törekedni, hogy azok a hagyományok kerüljenek megőrzésre, melyek a gyermeki élettel jól összekapcsolódnak.
- Az ünnepi előkészület, és maga az ünnep az óvoda életének természetes menetébe kell, hogy beilleszkedjen.
- Ne zökkentsük ki a gyereket a mindennapi élet ritmusából: sem a játékot, sem a levegőzést, sem a foglalkozási időt nem rövidítheti meg a gyerekek felkészítése.
- Az ünnepek épüljenek be az óvodai nevelőmunkába, az ezekkel kapcsolatos ismeretek feldolgozásában jól érvényesüljenek a komplexitás spontán lehetőségei, tekintettel a különböző foglalkozási ágakra.
- A gyerekek számára ne jelentsen kényszert az ünnepi készülődés, érvényesüljön a játékoság, élményszerűség, a motiválás, aktivizálás, differenciálás elve.
- A műsor ne legyen túl hosszú, ne „produkció” legyen, hanem a csoport tudásának közös bemutatója.

Az óvodapedagógus feladata:

- Ismerje a néphagyományokat, legyen tisztában az ünnepek eredetének pontos tartalmával, körültekintően válassza meg a hozzá kapcsolódó irodalmi, zenei anyagot.
- Ismerje a hagyományok pedagógiai jelentőségét, a szerepét, a személyiség kötődéseinek alakításában, a családi és egyéb szálak erősítésében.
- Hozza összhangba a gyerekek életkori sajátosságait a hagyományápolás tartalmával, módjával, formájával.
- Ismertesse meg a gyerekeket is a népi kultúrával, hagyományokkal, a hozzá kapcsolódó tárgyi emlékekkel.
- Tudjon szelektálni, hogy melyek azok az ünnepek, hagyományok, jeles napok, melyek bevihetők az óvodába,
- Tudja, hogy milyen módon, milyen pedagógiai eljárásokkal lehet mindezeket beépíteni a gyerekek életébe.

Ünnepek, megemlékezések, hagyományok óvodánkban:

- **Születésnapok:** Óvónők ajándékot készítenek a gyerekeknek, szülők süteményt, gyümölcsöt hozhatnak.
- **Mikulás:** A Mikulás csoportról-csoportra jár, a gyerekek énekkel, verssel fogadják, szülők csomagot készítenek.
- **Karácsony:** December első hetétől készülődés, ünnepi hangulat megteremtése, közös meghitt beszélgetések, titkolózás, ajándékkészítés a gyerekeknek, csoportok megajándékozása.
- **Farsang:** Tél búcsúztatása kislebáb étetéssel, jelmezes felvonulás, mulatság, a szülők és óvó nénik meglepetés műsora.
- **Március 15.:** Nemzeti ünnepünk. Ablakdekoráció, képek gyűjtése, megemlékezés a csoportban és a falu parkjában a Kopja fánál.
- **Húsvét:** Tavaszvárás, népi hagyományok ápolása, tojásfestés, keresés, locsolkodás.
- **Anyák napja:** Az egész évben tanult anyagból összeállított műsor bemutatása szülőknek, vendégeknek: Édesanyák, nagymamák köszöntése ajándékkal, műsorral.
- **Iskolalátogatás:** Nagycsoportosok ismerkedése az iskolával, leendő pedagógusaikkal.
- **Kirándulások, gyermeknap:** Minden év októberében látogatás a Szegedi Vadasparkba. Minden év májusában a Madarak és fák napjának alkalmából, kirándulás egy szép természeti környezetbe (vagy a gyermeknap program megszervezése saját községünkben). A májusi kirándulás egyben Gyermeknap is.
- **Nagycsoportosok ballagó műsora**

XIV. Az óvoda egészségnevelési programja

1. Egészségnevelés

Az óvodában **teljes körű egészségfejlesztési folyamatot** kell működtetni, melynek eredményeként a pedagógusok:

- az óvodában végzett tevékenységet,
- a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést,
- a gyermek és a szülő részvételét az intézmény életében, úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

2. Az egészségnevelés célja

A teljes körű egészségnevelés célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön

- a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő,
- az óvodai mindennapokban rendszeresen működő,
- egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségnevelés célja:

- A gyermekek szervezete legyen egészséges, ellenálló és alkalmazkodó képes, mozgásuk legyen összerendezett.
- Érzékszerveik fejlettsége tegye őket képessé a differenciált érzékelésre.
- A gyermekek rendelkezzenek önmaguk számára és a közösségi együttéléshez szükséges kulturált egészségügyi szokásokkal.
- Idegrendszerük egészséges fejlettsége járuljon hozzá kiegyensúlyozott, derűs, félelemmentes magatartásukhoz.
- A növekedés, a súlygyarapodás feleljen meg az életkornak, az egyéni alkatnak.

3. Az egészségnevelés feladatai

Az egészség védelme, ápolása a mindennapos nevelői gyakorlat szerves része.

Alapfeladatunk a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. Kiemelt odafigyelést igényelő területek:

- a testápolás,
- helyes táplálkozás,
- öltözködés,
- levegőzés,
- mozgás,
- nyugodt pihenés.

Helyes életritmus hangsúlyozott kiemelése, a szülőkkel egységes szemlélet kialakítása, megerősítése.

Mozgásigény kielégítése, edzettség állóképesség fokozása.

- Mozgásos játékok gyűjtése, napi tervezése.
- Babzsák, labda, karika, bot gyakorlatok összegyűjtése.
- Tartásjavító „Vitamin torna”gyakorlatainak beépítése a foglalkozások anyagába.
- Hetente egy délutánra néptánc szervezése. Örömteli időtöltést jelent, és javítja a gyermekek koordinációs képességét, testtartását.
- Az EU-szabványnak megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékok változatos mozgáslehetőségének kihasználása.
- A mozgáslehetőség bővítéséhez további jó lehetőséget biztosít az udvarunkon a betonozott terület. (labdajátékok, kosárlabda, célba dobó játékok...)
- Folyamatos kapcsolattartás az egészségügyben dolgozókkal (orvos, védőnő, fogorvos, fogászati asszisztens).
- Egészséges étrend összeállítása érdekében folyamatos kapcsolattartás az ételmezés vezetővel (korszerűbb ételek bevezetése, pl: magvas, korpás, teljes kiőrlésű kenyér, és

péksütemény, szeszámagos pogácsa, kifli, stb.) Szülők az - étlapot figyelve - kiegészíthetik friss zöldségekkel és gyümölccsel a napi étkezéseket.

Állapotfelmérés

A következő területek felmérésére, minden tanév elején sor kerül:

Testi egészség:

- Allergiás gyerekek
- Gyógyszerérzékenység
- Túlsúlyos vagy kórosan sovány gyermekek
- Fogászati szűrővizsgálat

Lelki egészség:

- Hangulati állapot (közérzet, elégedettség)
- Terheltség
- A gyermek óvodához fűződő viszonya

A gyerekek szociális helyzete:

- Állami gondozott
- Hátrányos helyzetű
- Veszélyeztetett
- Nagycsaládos
- Gyermekét egyedül nevelő
- Segélyre, támogatásra szoruló

Helyzetelemzés

Minden nevelési év elején megtörténik a helyzetelemzés, amely az állapotfelmérés eredményeire támaszkodik. Bekerül az Egészségnevelési tervbe, amely a munkaterv részeként év végén értékelésre kerül.

Egészségvédő alapismeret-bővítő programok

- A test felépítését szemléltető program (Kisgyermek lexikonja, testünk kirakó, szétszedhető papír babák, kiegészítő rajzok).
- A szervezet működésének megfigyelése játékosan (sajátmagán és óvodás társán).
- Ismeret- és tapasztalatszerző gyakorlatok a szervezet fizikai teljesítményéről, az elfáradásról és a pihenésről (légzés, szívdobogás megfigyelése).

- Élelmiszerek megismerése-csoportosítása játékos programokon (babakonyhai szerepjátékok: bevásárlás, többfogásos menü készítése, vendégvárás, kulturált vendéglátás, társasjátékok, kirakók).

4.Egészséges életmód-fejlesztő programok

- A személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő játékos program (babákkal, saját magukon, dia-film, mesék, versek).
- A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás (Egészségét).
- Fogápolási és száj higiénés program (Fogápolás témahét).
- Önálló öltözködés, szokássá alakítása, ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata.
- Az egészséges táplálkozást propagáló programok (egészségnapok: gyümölcsnap és termésnap).
- Ételválogatási, élelmiszer-válogatási játékprogram.
- Kulturált étkezés gyakorló programja.
- Gyermekbaleset-megelőzési program
 - veszélyhelyzeteket felderítése,
 - a közlekedési szabályok játékos gyakorlása,
 - az óvodai balesetek megelőzésének gyakorlása (a csoportszoba, a tornaterem, a mosdó, az udvar veszélyeinek "feltérképezése").
- Mozgásos játékok bővítése. (tornaszobai, udvari)
- A szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai (edző mozgások, udvari, játszótéri játékok, séták, kirándulások egészségvédő programjai).
- Játékos láb- és tartásjavító torna. „Vitamin torna.”

Környezet higiénés programok

- Csoportszobák díszítése, otthonossá tétele
- Az óvoda udvarának higiénéje, udvari játéklehetőségek tárházának folyamatos bővítése
- Az óvoda balesetveszélyeinek kiiktatása (a játékeszközök rendszeres ellenőrzése).
- Óvodánk környezetvédő programjai (Takarítási világnap, Föld napja, Víz világnapja. Madarak és fák napja).

Óvodai pszicho higiénés programok

- Napirend-, életrend alakító programok.
- A rendszeres takarítás, rendrakás, kiszolgálás propagálása.
- Kiszolgáló munka az óvodai csoportokban.
- A túlmozgásos gyermekeket segítő pedagógiai program.
- A szokásbeli rendellenességű gyermekek segítő programja.
- Pszicho motoros rendellenességek óvodai kezelése.

- A funkcionális zavarok kezelési programja óvodában.
- Az érzelmi élet zavarainak feloldási programja.
- Sajátos nevelési igényű, speciális gondozást, korrekciót igénylő gyermekek segítő programja:
 - Beszédhibások szűrése, logopédiai gondozása.
 - Beszéd fogyatékosok óvodai gondozása.
 - Beutalási rend kialakítása nevelési és egészségvédő tanácsokkal
 - Az önálló védőnői tanácsadás igénybevétele.
 - Családsegítő Szolgálat igénybevétele, családterápia.

Szülői egészségnevelési programok

- Szülők egészségnevelési tájékoztatása.
- Óvodai "nyílt napon"- témahetek kirándulásain részvétel.
- Óvodai egészségnapok szervezésében a szülők bevonása.
- Szülők számára egészségnevelési kiadványok, tájékoztatók ajánlása, terjesztése.

Az egészségnevelési módszerek és eszközök továbbfejlesztése

- Az egészség és zöld hetek programjainak továbbfejlesztése, új ötletekkel, programokkal.
- „Dohányzást Megelőző Program” alkalmazása nagycsoportban.
- Egyéb, konfliktuskezelő programok kidolgozása egy-egy nevelési problémára.
- Az egészséges életmódot propagáló eszközök, felszerelések, kiadványok, játékok beszerzése, illetve a gyerekekkel közösen elkészítése. (társasjátékok, kirakók...)

Az egészségügyi dolgozók bekapcsolása az óvodai programba

- Az óvodai egészségnevelés tartalmi - módszertani kérdéseinek elemzése az óvoda orvosával és védőnőjével közösen.
- Az óvónő és a védőnő együttműködésének szervezetté tétele, az egészségügyi és iskolaérettségi vizsgálatok előkészítése, és az eredmények felhasználása a mindennapos nevelőmunkában.
- Alkalomszerű gyermekorvosi és védőnői előadás és tanácsadás a szülők, gyerekek részére.

XV. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelem bevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerint iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációjának, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán

ejti a magán- és mássalhangzókat. Azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, **kedvező iskolai légkörben** készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3.A **hároméves kortól** kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4.A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskola érettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

XVI. Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján:
2021. szeptember 01 – 2026. augusztus 31.

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- Bővítés, vagy leépítés.
- Szervezeti átalakítás.
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének.
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

XVII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program nyilvános, valamennyi szülő (érdekelt) az óvodában kijelölt helyen, valamint a Csolyospálosi Nyitnikék óvoda honlapján megtekintheti.

A Pedagógiai Programot az intézmény vezetője jogszabályváltozás, vagy egyéb szükséges ok esetén felülvizsgálja.

A Pedagógiai Program elfogadásakor, illetve annak módosításakor a Szülői Szervezetnek véleményezési joga van.

Csicsergő Mini Bölcsőde Szakmai Programja

Érvényes 2021.

Az intézmény működését meghatározó jogszabályok:

- **1993. évi III.** törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- **235/1997.(XII.17.)** Korm. Rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról,
- **8/2000.(VIII.4.)** SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról,
- **9/2000.(VIII.4.)** SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról,
- **328/2011. (XI.29.)** Korm. Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- **1997. évi XXXI.** törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- **15/1998. (IV.30.)** NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- *„10. melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez A **BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA***
- **2012. évi I. törvény** a munka törvénykönyvéről
- **1992. évi XXXIII. Törvény** A közalkalmazottak jogállásáról
- **A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS SZAKMAI SZABÁLYAI** Módszertani levél Budapest, 2012

***"Foglalkozunk meleg, sugárzó szeretettel a gyermekekkel,
s akkor ők csodára képesek.."***

/E. Fromm/

1. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Településünkön 2021. augusztus 31-ig nem volt bölcsődei ellátás, és nem is állt rendelkezésre megfelelő, használaton kívüli épület. Viszont az évek múlásával egyre inkább előtérbe került a három éven aluli gyermekek ellátásának igénye. A helyi községi önkormányzat elkötelezett volt a községben élő gyermekek iránt, így megvalósítandó feladatának tartotta a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, folyamatosan keresve ennek a lehetőséget.

A TOP-1.4.1-19-BK1-2019-00003 számú nyertes önkormányzati pályázat (amely gyermekellátási szolgáltatások fejlesztését tűzte ki célul), végre lehetővé tette egy Mini Bölcsőde létesítését. A Mini Bölcsőde Csolyospálos község központjában került átadásra a 2021-es évben A pályázat megvalósulása a községben élő kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérését segítette elő és 20 hetes kortól vállalja azon kisgyermekek gondozását, nevelését, akik szülei gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde felépítése az önkormányzat tulajdonában lévő telken, a Kossuth Lajos utca 57. számú helyszínen valósult meg, az ugyanezen a telken üzemelő háziorvosi rendelő és gyógyszertár mögötti udvaron, egy különálló épületben.

A pályázat megvalósítása során 1 csoportszobás mini bölcsőde került kialakításra, a szükséges kiszolgálóhelyiségekkel, akadálymentesítéssel, személyzeti helyiségekkel, valamint előkészítő- és tároló helyiségekkel. Csoportszobájának nettó alapterülete 30 m², valamint a vonatkozó jogszabálynak megfelelően 2 db parkolóhely kivitelezése is megtörtént. Az utcai megközelítés és a telken belüli parkolás akadálymentesen lett megoldva.

Az egészséges életmód kialakításában az intézmény udvarán, a bölcsődei korosztály számára alkalmas, biztonságos játszóudvar-rész is megtalálható, valamint játszó-pihenő terasz is van mozgatható árnyékolókkal.

A bölcsődei nevelés célja: A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben és sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz.

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3 éves korig nevelhető és gondozható.

A gyermek bölcsődei nevelése:

- a) ha a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig tart,
- b) ha a harmadik életévét szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig tarthat, feltéve, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- c) ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-éig tart.

I.2. Az intézmény bemutatása, személyi, szakmai felkészültség biztosítása

Személyi feltételeink: a csoportban egy fő felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő és gondozó, valamint egy fő középfokú végzettséggel rendelkező bölcsődei dajka jelenti a személyi állandóságot. Akadályoztatásuk esetén állandó, szakképzett helyettessel jelenleg nem rendelkezünk.

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből munkahelyre történő utazás időtartamát. Ez alapján bölcsődénk nyitvatartási ideje:

Hétfőtől- péntekig 7.00. -17.00. óráig.

A nyári takarítási szünet 2 hét, melynek időpontjáról minden év február 15-ig értesítjük a szülőket.

I.3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása

Fontos számunkra, hogy fejlődjön a gyermekek testi, lelki, értelmi érettsége, alkalmassá váljanak az óvodai életre.

Mivel a 20 hetes - 3 éves gyerekek különböző szociokulturális háttérrel érkeznek, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatására.

Bölcsődei étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie.

A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

A bölcsődében a gyerekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai, az ebéd és az uzsonna.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtti kézmosás,
- papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése,
- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- havi egy alkalommal, illetve szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés,
- napi, heti, illetve szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- kéthetente, illetve szükség esetén, soron kívüli ágyneműcsere,
- heti, illetve soron kívüli törölközőcsere.

Prevenció:

- vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása, gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- 2 éves kor: szájoápolás,
- 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
- 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás, példaadással,

Levegőzés:

- időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

Tudatos testápolási szokások:

- kialakítjuk a tudatos testápolási szokásokat a gondozási műveletek során.

Rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékokkal (homokozó, mászóka, bicikli, favonat, csúszda),
- lehetőségünk van a gyermekeket a szabad levegőn altatni.

Harmonikus életvitel:

- rugalmas napirend a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével,
- az aktív és passzív időtöltések megfelelő aránya,
- garantáljuk a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot,
- támogatjuk a szülőket a neveléssel, gondozással, kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

Személyiségfejlesztés:

- a személyiségfejlesztés célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása,
- a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával,
- gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése,

- a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés önállósági törekvések legmesszebb menőkig való segítése, az ezt biztosító feltételek megteremtése,
- alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése,
- szociális és individuális értékek közvetítése, a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése,
- kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével,
- az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- sikerélményhez való juttatás,
- kudarcok megelőzése.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde.

- az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása, következetesség,
- a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között,
- a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérrettel,
- közös célok kitűzése,
- közös alkotások, játékok megszervezése,
- különleges alkalmak, színes programok biztosítása, ahol a közösség tagjai a „szürke” hétköznapiakból kilépve lehetnek együtt,
- a peremhelyzetű gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése,
- együttműködésre való lehetőségek megteremtése.

A fejlődésbeli egyéni eltérések figyelembe vétele és az ehhez kapcsolódó egyéni bánásmód

Az egyes erősségek fejlesztése már bölcsődében is rendkívül fontos. Hozzájárul a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, az egészséges személyiség fejlődéséhez, a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez.

- a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával,
- a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, neveléssel,
- kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével,
- az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- sikerélményhez való juttatás,

- kudarcok megelőzése.

A környezeti nevelés a bölcsődében

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és a környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt első sorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítik az egyént a későbbiekben egy tudatos környezettisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett rendkívül fontos a megfelelő példa biztosítása.

Ismeretek bővítése elméleti szinten:

- állatok megismertetése,
- növények megismertetése,
- időjárás megismertetése,
- évszakok jellemzőinek megismertetése,
- járművek megismertetése.

Ismeretek bővítése gyakorlati szinten:

- növények megfigyelése,
- állatok megismerése,
- az időjárás megtapasztalása,
- évszakok jellemzőinek megtapasztalása,
- járművek megfigyelése,
- anyagok megismerése, velük való tevékenykedés.

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játék tevékenységeinek ideje biztosítja.

A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

I.4. A bölcsődei nevelés célja, feladata

Célunk és feladatunk a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermekek fizikai és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermekek nemzeti- etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásuk erősítésével, kompetenciájuk figyelembe vételével, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, pozitív viselkedési minták nyújtásával elősegíteni harmonikus fejlődésüket.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelően az Intézmény biztosítja a nevelés-gondozás feltételeit, így különösen:

- a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,

- a felszerelési jegyzékben meghatározott textíliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,
- és a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően.

1.5. A bölcsődei nevelés alapelvei

1. A család rendszerelméletű megközelítése

A család rendszerelméletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerelmélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsőde funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődébe történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

7. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak a kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotni. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

I.6. A bölcsődei nevelés feladatai

1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi, így a bölcsőde feladata, hogy ezt a fejlődést minél jobban elősegítse, figyelembe véve a gyermek életkorát és igényeit.

Feladataink:

- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a primer szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése,
- A kultúrhigiénés szokások (étkezés, tisztálkodás, ürítés, wc használat, öltözködés) kialakításának segítése,
- Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés (fogászati prevenció -> étkezések utáni szájöblítés, élelmezés, mozgáslehetőség, levegőzés, alvás) szokásainak alakítása.

3. Az érzelmi és a társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermek jellemző sajátossága, hogy magatartása érzelmi vezéreltségű. A személyiségén belül az érzelmek dominálnak, így elengedhetetlen, hogy a kisgyermeket a bölcsődében

érzelmi biztonság, derűs környezet és szeretetteljes környezet vegye körül. Ennek megvalósulásához elengedhetetlen, hogy:

- A gyermeket a bölcsődébe kerülésekor kellemes hatások ériék.
- A gyermek egyéni igényeihez igazított beszoktatási idővel csökkentjük a bölcsődébe kerülés nehézségeit.
- A kisgyermeknevelő és a kisgyermekek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítását szorgalmazza.
- A gyerekek társas kapcsolatban megtanulják az együttélés szabályait.
- Segítsük a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia továbbfejlődését
- Lehetőségek teremtésével a kisgyermeknevelőkkel, kortársakkal sok közös élményhez jussunk a kisgyermek.
- A nehezen szocializálódó, lassabban fejlődő és / vagy hátrányos helyzetű, esetleg elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása fokozott odafigyeléssel történjen, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzet megoldási mintákat nyújt a kisgyermeknevelő. A gyermek az őt körülvevő világot elsősorban játékan keresztül ismeri meg, ami alapvető, bensőből motivált tevékenysége. A kisgyermeknevelő feladata, hogy a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségét biztosítsa, kialakított nevelési légkörnek köszönhetően. Figyelembe véve az életkori sajátosságokat (korcsoport), a szakmai alapelveket és az egyéni sajátosságokat a kisgyermeknevelő változatos tevékenységeket (rajzolás, festés, gyurmázás, ragasztás, mozgás) kínál a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet önmagáról, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéről.

A tárgyi feltételek biztosítása mellett:

- Támogatjuk a gyermekek önállóságát, aktivitását és kreativitását.
- Segítjük a választásra, az önálló véleményalkotásra való képesség kialakítását, kibontakoztatását.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait új ismeretekkel bővítjük.
- A gyerekek tevékenységét támogató-bátorító figyelemmel követjük.
- Közös tevékenységeink során élményeket, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.

1.7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

Személyi állandóság rendszere

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A gyermek intézménybe kerülésétől az óvodába távozásáig ugyanaz a kisgyermeknevelő és dajka látja el.

Ennek köszönhetően kettőjük interperszonális kapcsolata a bizalmon, szereteten, kölcsönös egymásra figyelésen alapszik, ami elősegíti a nevelési célok, feladatok megvalósítását.

A kisgyermeknevelő stílusa, jellemzői a következők legyenek:

- legyen megnyugtató, biztonságot adó a viselkedése a gyermek számára,
- magatartásában kiemelten fontos az elfogadás, a tolerancia, a nyitottság,
- érvényesüljön magatartásában a másfajta értékek pozitív irányú megközelítése,
- jellemezze a pedagógiai optimizmus, tapintat, empátia,
- jellemezze munkáját a pedagógiai elvek, nevelési módszerek összehangoltsága, az egymás, a szülők és a gyermekek iránti tisztelet, együttműködés, türelem,
- nevelői stílusát a demokratikus elvek, nevelési módszerét a meggyőzés, magyarázat, dicséret hassa át.

A csoport szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. A mini bölcsődében a bölcsődei csoportban legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondolható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban valamennyi gyermek betöltötte a 2. életévét, ekkor legfeljebb 8 gyermek. Életkor szerint a csoport összetétele lehet homogén és vegyes csoport.

A bölcsőde tárgyi feltételei

Külső-belső környezet leírása

A bölcsőde tárgyi felszereltsége, játékeszköz, gyermekruházat, edény, készlete megfelel az NM rendeletben előírtaknak.

A csoportszoba száma: 1 alapterülete 30 m²

A fürdőszoba száma: 1 alapterülete átlag: 12 m²

Átadók száma: 1 alapterülete átlag: 12 m²

A fürdőszobában 2 db gyermekmosdó, 2 db gyermek WC, 1 db zuhanytálca, 1 db felnőtt kézmosó található.

A mini bölcsődében a fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobához, gyermekátadóhoz.

A mini bölcsőde részére az udvari játéklehetőség biztosított. A játszóudvar biztonságos, homokozóval beépített és mobil mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt.

Az eszközök beszerzése során cél, hogy a gyermekek változatos tevékenységéhez, sokszínű, sokféle játékeszköz biztosított legyen.

A gyermek saját ruhában vannak, ágyneműt, törölközőt, asztalterítőt az intézmény biztosítja.

A csoportszoba berendezése, felszerelése a gyermekek korához, fejlettségi szintjéhez igazodik. Otthonossá a kisgyermeknevelő és a gyermekek munkái varázsolják a bölcsődét.

A játékkészlet alkalmas a gyermekek készségeinek és képességeinek fejlesztésére. Az udvar tágas, szabad és biztonságos teret biztosít a játékra, mozgásra. A tárgyi környezet változatos terepet nyújt az ismeretek, készségek, szabályok elsajátítására.

A nevelés-gondozás tervezése, időkeretei, napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósulását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság, a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele.

A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el.

Napirend

7 ⁰⁰ – 8 ⁰⁰	Gyermekek átvétele a szülőktől. Szükség szerint gondozás, játék a szobában
8 ⁰⁰ – 8 ³⁰	Reggeliztetés gondozási sorrendben, játékfelügyelet biztosítása a szobában
8 ³⁰ – 9 ³⁰	Gondozás, gondozási sorrendben. Időjárástól függően kimenetel az udvarra, felügyelet biztosítása
9 ³⁰ – 9 ⁴⁵	Tízóraiztatás a szobában vagy az udvaron (időjárástól függően)
9 ⁴⁵ – 10 ⁴⁵	Játékfelügyelet az udvaron vagy a csoportszobában (időjárástól függően)
10 ⁴⁵ – 11 ³⁰	Bejövetel az udvarról, gondozás, gondozási sorrendben, játékfelügyelet
11 ³⁰ – 12 ⁰⁰	Ebédeltetés gondozási sorrendben, közben játék, fektetés
12 ⁰⁰ – 14 ³⁰	Csendes pihenő
14 ³⁰ – 15 ⁰⁰	Ébredési sorrendben gondozás, játék a szobában
15 ⁰⁰ – 15 ³⁰	Uzsonnáztatás, játék a szobában
15 ³⁰ – 17	Időjárástól függően játék a szobában vagy az udvaron, hazaadás a szülőknél

A családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

1.8. A kapcsolattartás formái

1. Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, információt nyújt a szülőnek a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történetekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etnikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár

bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

6. Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk szülői értekezletet (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), valamint különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívását is eszközöljük.

7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztató formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, faliújság, honlap, szórólap, üzenő füzet, közösségi oldal zárt csoportjában való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

1.9. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

1. A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

2. Egyéb kapcsolatok

Bölcsődénk az óvodával közös intézményként működik, így egymás szakmai kompetenciáit tiszteletben tartva tudjuk kialakítani az együttműködés szokásait, pl. megkönnyíteni a bölcsődéből óvodába való átmenetet kisgyermekünk számára.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával jól működő kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

Fentieket figyelembe véve az Intézmény kapcsolatot tart:

- kiskunmajsai családsegítő – és gyermekjóléti szolgálat,
- helyi védőnő,
- bölcsőde orvos,
- Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv,
- szülői munkaközösség.

Az együttműködés alapját minden esetben a gyermek és a családja képezi.

3. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A Mini Bölcsődében szülői munkaközösség működik, mely véleményével, ötleteivel segíti a bölcsődei élet kialakítását, a szülők és az intézmény közti szoros kapcsolat meglétét.

Feladata:

- Az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az Intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, az ebből származó bevételek felhasználásáról,

- intézkedéseinél figyelembe veszi a mindenkori érvényben lévő jogszabályokban rögzített feladat- és hatásköröket.

A gyermek szülője/törvényes képviselője észrevételével vagy panaszával elsősorban a kisgyermeknevelőhöz fordulhat, amennyiben úgy érzi, hogy nem történt az ügyében előre mozdulás, panaszát az intézményvezető felé nyújthatja be. Az intézményvezető a felmerülő panaszokat az intézmény panaszkezelési szabályzatában foglaltak alapján kezeli. Amennyiben a szülő nem ért egyet a hozott intézkedéssel, jogában áll panaszával a fenntartóhoz vagy a gyermek jogi képviselőhöz fordulni.

A bölcsőde munkatársai számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg.

Mind a szülőt, mind a bölcsőde dolgozóit megilleti a kölcsönös tisztelet.

A bölcsődében foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

I.10. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a kisgyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

A nevelés – gondozás célja, a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítése. Ahhoz hogy a személyi – és tárgyi környezettel való összhangot biztosítani tudjuk, szükség van arra, hogy a nevelés- gondozás valamennyi helyzetében biztosítva legyen a gyermek számára hogy érdeklődésének, pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen meg a személyi- és tárgyi környezetével.

Tanulás

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat, tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás tevékenység tevékenységbe ágyazottan történik.

Mindig a kisgyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk. Tapasztalatokat szerez környezetéről, megfigyel, szokásai, készségei alakulnak. Mesét, verset, éneket, játékot tanul. Ezek mind szükségesek ahhoz, hogy a gyermek személyisége sokoldalú legyen és harmonikusan fejlődjön. A tanulás folyamatában bekövetkezhet stagnálás, valamint visszaesés is.

A gyermekek esetében a tanulás színterei a különböző élethelyzetek, az őket körülvevő felnőttekkel, gyerekekkel való közös tevékenységek, kommunikáció.

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységek során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja.

A kisgyermekkor tanulás színterei:

- a gondozás,
- a játék,
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái:

- spontán tapasztalatok szerzése,
- szokásalakítás,
- utánzás,

kisgyermeknevelő – gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és szociális kompetencia kialakításának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárási. Lényeges az elegendő idő biztosítása, amivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermektől adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát. A gyermek számára a felnőtt mindig legyen hiteles és megbízható.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret,

mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Kiemelt figyelmet fordítunk a biztonságos környezet kialakítására. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat fejlesztik. Tágas foglalkoztatónkban biztosítjuk a nagymozgásos játékokhoz való feltételeket is. Fedett teraszunk és füves udvarunk egyaránt remek színteret biztosít az időjárási viszonyoktól függetlenül is a nagymozgások gyakorlására. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és tovább élését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődés, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei fejlődést, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban. Fontos szerepük van az ölbéli mondókázásoknak, höcögtetőknek, lovagoltatóknak mind az interperszonális kapcsolatok erősítésében, mind pedig a zenei érzék fejlesztésében.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés – nem annak eredménye.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. A gyermekek igényeihez igazodva minden nap lehetőséget biztosítunk változatos technikákkal az alkotó kedv felkeltésére és ébren tartására.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése, stb). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló művelet sor igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelő által csoportban végzett összes tevékenységbe részt vehessen a gyermek egyéni igénye alapján (pl. poharát elviheti az asztalhoz, étkezéseknél elő veheti a kanalát, segíthet a pelenkázás előkészítésében).

Élelmezési tevékenység

A bölcsőde ellátást a Csolyospálos Község Önkormányzata által fenntartott a közétkeztetési feladatok ellátásával megbízott intézményi konyha látja el, mely minden területen megfelel a törvényi szabályozásnak.

I.11.Dokumentációk

Tájékoztató a bölcsődei felvétel rendjéről

A mini bölcsőde a családban nevelkedő 20 hetes és 3 éven aluli gyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja. Egy bölcsődei csoportban legfeljebb hét gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, ebben az esetben a gondozható, nevelhető gyermekek száma 8 fő,

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

- a) a körzeti védőnő,
- b) a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- c) a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- d) a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődébe való felvételt írásban kell benyújtani az óvodavezetőnél.

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható.

A gyermek bölcsődei nevelése

d) ha a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig tart,

e) ha a harmadik életévét szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig tarthat, feltéve, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

f) ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-éig tart.

A bölcsődei ellátást térítésmentesen lehet igénybe venni.

Nem igényelhető a bölcsődei ellátás, ha az anya bármilyen okból (pl. munkanélküli, főállású anyasági támogatás folyósítása) állandó jelleggel otthon van, kivéve, ha az anya rokkantnyugdíjas, vagy betegsége miatt szükséges a gyermek bölcsődei elhelyezése. Ezen utóbbi tényrt orvosi igazolással kell alátámasztani.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek a szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani napközbeni gondozását:

- a) ha mindkét szülő dolgozik
- b) az anya GYES/GYED mellett munkát vállal, vagy iskolarendszerű oktatásban vesz részt
- c) az anya nem dolgozik, de szociális helyzeténél fogva gyermekorvos, védőnő, gyermekjóléti szolgálat javasolja felvételét,
- d) az anya egészségi állapota indokolja a gyermek bölcsődei elhelyezését

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- b) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- c) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- d) a védelembe vett gyermeket.(Gyvt 43§(3)).

A gyermekeket megillető szociális kedvezmény:

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tizórai és uzsonna formájában két kisétkezést ingyenesen kell biztosítani, ha a gyermek

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

- b) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- c) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- d) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130 %-át.

Meg kell szüntetni a bölcsődei ellátást

- a) ha a gyermek a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-én,
- b) ha a gyermek a harmadik életévét szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-én, feltéve, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- c) ha a gyermek a harmadik évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-én.
- d) ha a gyermekorvos szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartás-zavara veszélyezteti a többi gyermek egészségét.

A jelentkezéshez szükséges okiratok:

- munkáltatói igazolás,
- az egyik szülő személyi igazolványa és az ahhoz tartozó lakcímkártya;
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosító (a gyermek születési anyakönyvi kivonata vagy személyi azonosítót igazoló hatósági igazolvány vagy útlevél és lakcímet igazoló hatósági igazolvány;
- a gyermek esetleges betegségeit igazoló dokumentumok,
- a gyermek TAJ kártyája,
- gyermekvédelmi kedvezményről szóló határozat (ha rendelkezik ilyen dokumentummal).

A felvétel rendje:

- Jelentkezni írásban leadott igénybejelentő lap kitöltésével kell az intézményben (6135 Csólyospálos, Móra Ferenc utca 11.)
- A felvételtől a Csólyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde vezetője dönt.
- A döntésről az intézményvezető 30 napon belül írásban értesíti a szülőt.

A bölcsődei felvételre való jelentkezés minden évben az óvodai beíratással azonos időpontban, valamint az év folyamán folyamatosan történik.

Túljelentkezés esetén az elutasított gyermek, várakozó listára kerül. Év közben történő jelentkezés esetén férőhelyhiányában, a várakozó listának megfelelően kerül felvételre a gyermek.

Egyéb bölcsődei dokumentációk

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok, stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek, és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel kell lenni a kisgyermek fokozott biztonság igényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetésénél kérni kell a szülő hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebb menőkig figyelembe kell venni.

I.12. Az intézményben vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok munkakörönként:

Óvodavezető:

- felvételi könyv,
- megállapodás az ellátás igénybevételéről,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet,
- 1. sz. melléklet – az ellátási napokon az ellátási igénybe vevők jelen – vagy távollétének dokumentálása.

4. sz. melléklet – a gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása

- havi statisztika
- munkaköri leírások készítése
- költségvetés készítése
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok vezetése
- dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása
- Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok
- beutalás munkaköri alkalmasság vizsgálatra
- dolgozók egészségügyi könyve
- kis és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- munkavédelmi napló vezetése
- tűzvédelmi napló vezetése
- étkezők nyilvántartása (gyermek)
- selejtezéssel kapcsolatos dokumentáció vezetése.

Kisgyermeknevelő

- **Csoportnapló:** a gyermekcsoport napi életének fő történéseit rögzíti. Tartalmazza a hiányzók nevét, az aktuális eseményeket a gyermekcsoportban, illetve minden olyan történést, ami az egyes gyermek, vagy a csoport életét befolyásolta.
- **Gyermek egészségügyi törzslap percentiles táblával:** tartalmazza az orvosi bejegyzéseket, negyedéves, éves státusz vizsgálatokat.
- **Fejlődési napló:** a családlátogatás tapasztalatainak rögzítésére szolgál. A beszoktatási tervet (ideje, módja, menete) követően, a beszoktatás idejének, de legalább tíz nap történéseit tartalmazza az adott gyermekre vonatkozóan. A beszoktatási idő befejezését követően, egy éves korig havi, majd 3 havi gyakorisággal kell vezetni.

Valamennyi fejlődési területre vonatkozóan összefoglalja a kisgyermeknevelő a gyermek adott fejlettségi szintjére vonatkozó megfigyelések tapasztalatait.

- **Üzenő füzet:** A család és a bölcsőde kapcsolattartásának írásos formája. A szülőket tájékoztatja a gyermek bölcsődei életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, jó, ha a szülő is válaszol, informálja a kisgyermeknevelőt a gyermekek otthoni életének történéseiről. Vezetése rendszeresen történik, ha olyan esemény volt, amiről a szülőt tájékoztatni kell és illik, de háromhavonta össze kell foglalni a gyermek fejlődését is.
- Napi jelenléti kimutatás
- Nevelési terv

I.13. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődéskor végére

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hisz a pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak. Egy-egy korosztályban azonos általában megfigyelhetők bizonyos életkori sajátosságok, amelyek az adott populáció többségét jellemzik. Ha ezeket nem kezeljük merev kategóriáknak, akkor segíthetnek a fejlettségi szint megítélésében.

Bölcsődés kor végére:

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel. Már nem csak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára.
- Környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben.
- Gazdag szókinccse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel-gyerekekkel.
- A gyermekek többsége szobatiszta.

A gyermek fejlettségi szintje ellenőrizhető a bölcsődés kor végére elért fejlettségi szinthez viszonyítva, melyet azonban befolyásol a gyermek képessége és az a családi környezet, amelyben él.

A nevelést és gondozást a szakmai program segíti abban, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson a sokszínű bölcsődei gyakorlat, amely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. A bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztályának megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét, a mértékletességet. Ugyanakkor a bölcsődei gondozás mellett elismertebb lesz a nevelés is.

I.14. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A Fenntartó és az Intézmény kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az általa nyújtott szolgáltatásokról a potenciális igénybe vevők széleskörű, korrekt, pontos tájékoztatást kapjanak. A szolgáltatás az igénybevétel lehetőségeit és feltételeit az ellátási területen élők számára, a helyben szokásos módon hozza nyilvánosságra, melynek formája a Fenntartó honlapja (www.csolyospalos.hu), az intézmény honlapja (www.cspovoda.hu), az Intézmény faliújságja, valamint igény szerint az Intézmény munkatársai személyes információval is szolgálnak.

XVIII. Legitimációs záradék

Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde
OM:202030
6135 Csolyospálos, Móra Ferenc utca 11.
☎: 06-77-486-270
E-mail: cspovoda@gmail.com

XVIII. Legitimációs záradék

A Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda nevelőtestülete megismerte, és 100 %-os arányban elfogadta, (51-2/2021.-es számú nevelőtestület határozat alapján) a Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programját.

Csolyospálos, 2021. 08.23.

Varga Lászlóné

Varga Lászlóné
Óvodavezető

A Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde Szülői Szervezete (51-3/2021.) megismerte és véleményezte a Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda Pedagógiai Programját.

Csolyospálos, 2021. 08.23.

Varga Lászlóné

Szülői Szervezet elnöke

A Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda vezetője (52/2021. sz. határozat alapján) a Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programját jóváhagyta.

Csolyospálos, 2021. 08.26.

Varga Lászlóné

Varga Lászlóné
Óvodavezető

Csolyospálos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

**Kivonat
a képviselő-testület 2021. augusztus 19-i ülésének jegyzőkönyvéből**

(Kihagyva a kihagyandókat!)

13/2021. (VIII.19.) Kt.sz.határozat

Tárgy: A Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde Szakmai Programjának elfogadása

Határozat

Csolyospálos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Csolyospálosi Nyitnikék Óvoda és Mini Bölcsőde Szakmai Programját az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

(Kihagyva a kihagyandókat!)

Ábrahám – Furus János sk.
polgármester

dr. Szöginé dr. Lajkó Erika sk.
jegyző

Kivonat hiteles:
2021. augusztus 25.

XIX. Mellékletek

1.Felhasznált irodalom

- 1.Az 1999-ben készült HOP
- 2.Az óvodai nevelés programja 1989.
3. Óvodai nevelés országos alapprogramja 2009.
4. Óvodai nevelés országos alapprogramja 2012.
- 5.Óvodai nevelés országos alapprogram 2018.
- 6.A kompetencia alapú óvodai programcsomag és a kiegészítő kiadványok (Educatio Kht.)
- 7.A kompetencia alapú nevelés Elméleti alapvetései (Educatio Kht).

2. Eszközlista

ESZKÖZLISTA

az óvodai nevelőmunkát, a kompetencia alapú nevelést segítő játékok és egyéb eszközök

I. Játékok, játékeszközök

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1. Különböző játékformák eszközei		
Mozgásos játékok eszközei		
kültéri mászóka	3 db	EU-szabványos
kültéri hinta	2 db	EU-szabványos
kültéri mérleghinta	2 db	EU-szabványos
kosárállvány	1 db	
kültéri csúszda	3 db	EU-szabványos
beltéri többfunkciós mászóka (Greiswald)	1 db	
labdák (lég, marok, foci, kosár, ...)	25-25 db	
Szerepjáték eszközei		
baba és kellékei	4 db csoportonként	
babakocsi	2 db csoportonként	
babaház és berendezése	1 db csoportonként	
vasaló és vasalódeszka	1 db csoportonként	
mini konyha és berendezései	1 db csoportonként	
fodrászos kellékek	1 db csoportonként	
orvosi táska	1 db csoportonként	
barkács készlet	1 db csoportonként	
autó (dömpér, daru, tűzoltó, mentő, rendőrségi, traktor,)	20 db csoportonként	
autópálya	1 db csoportonként	
állatok (házi, vadon élő, állatkerti, vízi, ...)	20-20 db csoportonként	
homokozó készlet (lapát, gereblye, vödör, dömpér, daru)	2 db csoportonként	
közlekedési tábla, lámpa	10 db óvodánként	
horgászós	1 db csoportonként	
Építő-konstruáló játékok		
faépítő készlet	2 db csoportonként	
Legó készlet	2 db csoportonként	

szivacsépítő	1 db csoportonként	
tüske építő	1 db csoportonként	
Szabályjátékok		
„Játszva megismerjük” társasjátékok	5 db csoportonként	
Acrobata	1 db csoportonként	
Colorama	1 db csoportonként	
Ki nevet a végén?	1 db csoportonként	
domino	1 db csoportonként	
mesekártya	3 db csoportonként	
Dramatizálás és bábozás eszközei		
fejmaszkok	15 db óvodánként	
jelmezek	15 db óvodánként	
kesztyűs bábkészlet	1 db csoportonként	
ujjbáb készlet	1 db csoportonként	
bábparaván	1 db csoportonként	
Barkácsolás eszközei		
olló (gyermekkézre jobbos és balos)	10 db csoportonként	
ragasztó (kenőfejes, és folyékony tubusos)	25 db csoportonként	
ragasztópisztoly (pedagógusnak)	1 db csoportonként	
szövőkeret	2 db csoportonként	
természetes anyagok (vessző, háncs, filcgyapjú)	25 gyermek számára	
2. Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök		
- bordásfal	1 db csoportonként	
- tornaszőnyeg	1 db csoportonként	
- akadálykészlet (bólyák, karikák, rudak,)	1 db csoportonként	
- tornakarika	20 db csoportonként	
- ugráló labda	3 db csoportonként	
- lépegető teknős	1 db csoportonként	
- gördeszkák	2 db csoportonként	
- szalagok	25 db csoportonként	
- Ayres eszközök	1-1 db csoportonként	
- ugrálókötél	10 db csoportonként	
- kör- és húzókötel	1-1 db	
- tornapad 1,5 m	4db	
-egyensúlyozó korong	2 db	

- egyensúlyozó palló	1 db	
- talpérzékelő	1 db	
3. Ének, zene, énekes játékok eszközei		
ritmushangszer készlet (dobok, triangulumok, cintányérok, kasztanyetták, ritmusbotok, metallofon,)	1 db	
- furulya	1 db pedagógusonként	
- CD-lejátszó hordozható	1 db csoportonként	
- zenei CD-lemezek	15 db csoportonként	
4. Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei		
- képes mesekönyvek, leporellók, verses kötetek	30 db csoportonként	
- Diavetítő	1 db	
- vetítővászon	1 db	
- diafilmek	30 db óvodánként	
5. Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök		
- formaegyeztető játék	1 db csoportonként	
- kirakó (puzzle)	5 db csoportonként	
- mozaik játék	2 db csoportonként	
- homokozó és vizes asztal	1 db csoportonként	
- mérlegelő	1 db csoportonként	
- tapintós játékok (dominó, torony, kocka)	2 db csoportonként	
- tapintó	1 db csoportonként	
- talpérzékelő	1 db csoportonként	
- memória játék	5 db csoportonként	
- dominó	2 db csoportonként	
- Testjáték	1 db csoportonként	
- kézvezető játék	2 db csoportonként	
- Mi hiányzik?	1 db csoportonként	
- lottó játék	2 db csoportonként	
- mozaik kirakó	2 db csoportonként	
- párosító játék	2 db csoportonként	
- logikai készlet	1 db csoportonként	
- Logico játékok	1 db csoportonként	
- kétkarú mérleg	1 db csoportonként	

- mágneses kirakó	1 db csoportonként	
- DVD-k CD-k (hangok, környezet, ..)	5-5 db csoportonként	
6. Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök		
rajzolás eszközei, anyagai		
- színes ceruza készlet (három oldalú is)	10 db csoportonként	
- rajzlap	50 db gyermekenként	
- grafit ceruza	1 db gyermekenként	
- zsírkréta, marokkréta, porkréta, olajkréta, üvegkréta,..)	10 db csoportonként	
- üvegkréta	10 db csoportonként	
- filctoll készlet	10 db csoportonként	
- rajztábla	10 db csoportonként	
festés eszközei, anyagai		
- 12 színű gombfesték	10 db csoportonként	
- 12 színű tempera	10 db csoportonként	
- festőecset és henger	25 db csoportonként	
- ujjfesték készlet	10 db csoportonként	
mintázás eszközei, anyagai		
- gyurma (plasztilin, só-liszt, hőre keményedő)	10 db csoportonként	
- filcgyapjú	25 gyermek számára	
- gyurmakés	10 db csoportonként	
- agyagkinyomó szett	1 db csoportonként	
- gyurmatábla	10 db csoportonként	
képalakítás		
- magvak, természetes anyagok	gyermek számára	
- kartonok	minden gyermek számára	
- színes papírok	minden gyermek számára	
- mintalyukasztó	5 db csoportonként	
kézimunka		
- tű	5 db csoportonként	
- cérna	minden gyermek	

	számára	
- szövőkeret	5 db csoportonként	
- fonal	minden gyermek számára	
- színes gyöngyök	minden gyermek számára	
- textil	minden gyermek számára	
7. A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését, a környezetvédelemre nevelést elősegítő eszközök, anyagok		
- élősarok állvány	1 db csoportonként	
- akvárium vagy terrárium	1 db csoportonként	
- mikroszkóp szett	1 db csoportonként	
- nagyító, nagyító doboz	1 db csoportonként	
- esőmérő	1 db	
- iránytű	1 db	
- szélmérő	1 db	
- vízi játék és komplexum	1-1 db	
8. Munka jellegű tevékenységek eszközei		
- takarítóeszközök (gyermek méretű seprű, lapát, felmosó)	1-1 db csoportonként	
- kerti szerszámok (gyermek méretű kapa, gereblye, ásó, lapát, talicska, locsoló)	10-10 db	

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

televízió	2 db	
notebook	1 db csoportonként	pedagógusoknak
digitális fényképezőgép	1 db csoportonként	
digitális kamera	1 db	
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések		
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel	szükség szerint	évente átdolgozni
fogyatékos gyermekeket nevelő óvodában; a nevelési programban foglaltak szerint	szükség szerint	évente átdolgozni
Fogyatékos gyermekek nevelésének egyéb speciális eszközei		
1. Beszédfogyatékosok		
Tükör 120x180 cm	1 db	szükség szerint